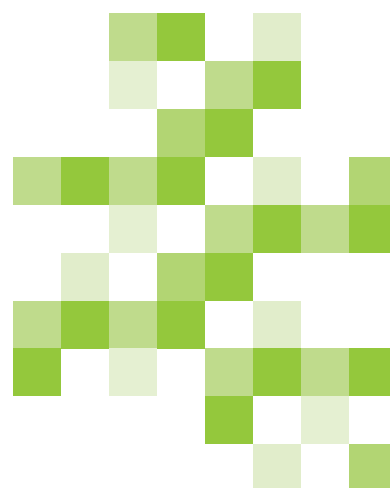

**Kaimo plētros
2004-2006 metų
plano priemonė**

**Žemės ūkio
paskirties žemės
apželdinimas mišku**

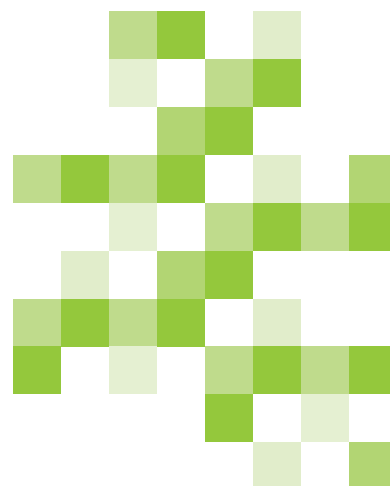
TURINYS

Priemonės aprašymas	7
Administravimo taisyklės	19
Paraiškos forma	29
Paraiškos pildymo instrukcija	41
Miško želdinimo projekto rengimo rekomendacijos ..	47
Maksimalūs išmokų dydžiai	51
Paprastųjų pajamų kompensavimo išmoka	57
Paramos apskaičiavimo metodika	61
Reikalavimai įveisiant mišką	65

**Kaimo plėtros
2004-2006 metų
plano priemonė**

Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku

Priemonės aprašymas

IV priemonė. Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku

Ši priemonė įgyvendina 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1257/1999 dėl Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EOŽŪGF) paramos kaimo plėtrai, ir iš dalies pakeičiančio bei panaikiniančio tam tikrus reglamentus, 29–32 straipsnius.

■ 4.1. Įvadas

Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku laikomas svarbia ūkinės veiklos įvairinimo priemone, siekiant sumažinti priklausomybę nuo žemės ūkio veiklos ir pagerinti aplinkos sąlygas kaimo vietovėse. Ši priemonė taip pat svarbi ir tarptautiniu mastu, siekiant sumažinti aplinkos užterštumą, nes miškai vaidina svarbų vaidmenį sugerdami į aplinką išmetamus teršalus. Be to, tvarus ir subalansuotas miškų ūkis yra neatsiejamas nuo biologinės įvairovės palaikymo ir gausinimo, kraštovaizdžio puoselėjimo bei kultūros paveldo išsaugojimo. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1257/1999, pagal kurį parengtas Kaimo plėtros planas ir kurio sudėtinė dalis yra ši priemonė, 29(1) straipsnis pabrėžia, kad parama miškų ūkiui, įskaitant ir žemės ūkio paskirties žemės apželdinimą mišku, prisidės prie miškų ekonominių, ekologinių ir socialinių funkcijų kaimo vietovėse išlaikymo ir plėtotės.

■ 4.2. Priemonės apibūdinimas

Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1257/1999 29(3) straipsnį parama pagal šią priemonę bus skiriama tik privačios žemės savininkams arba jų grupėms (asociacijoms), savivaldybėms arba jų asociacijoms. To paties reglamento 31(1) straipsnis teigia, kad parama gali būti skiriama tik tais atvejais, jeigu veisiamas miškas atitinka konkrečios vietovės sąlygas ir neprieštaruja aplinkosaugos reikalavimams.

Pagal to paties reglamento 31(1) straipsnį paramą pagal šią priemonę be miško įveisimo išlaidų (*miško įveisimo išmokų schema*), taip pat sudaro:

- metinė išmoka apželdinto miško hektaro priežiūros ir apsaugos išlaidoms atlyginti (*įveisto miško priežiūros ir apsaugos išmokų schema*) laikotarpiui iki 5-erių metų;
- metinė išmoka prarastoms pajamoms, įveikus mišką, kompensuoti (*prarastų pajamų kompensavimo išmokų schema*) 20-čiai metų ūkininkams ir jų grupėms, naudojusiems žemę, kurioje veisiamas miškas, žemės ūkio produkcijos gamybai, bei kitiems privatiems fiziniams ir juridiniams subjektams.

Šio reglamento 31(2) straipsnis teigia, kad viešosios institucijos gali gauti paramą tik pagal miško įveisimo išmokų schemą, t. y. miško įveisimo išlaidoms kompensuoti. Veisiant greitai augančio miško želdinius (kai laikotarpis tarp dviejų pagrindinių miško kirtimų tame pačiame sklype yra trumpesnis nei 15 metų – kaip apibrėžta Europos Komisijos reglamento (EK) Nr. 817/2004 33(2) straipsnyje), parama skiriama tik šių miško želdinių įveisimo išlaidoms kompensuoti (pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1257/1999 31(3) straipsnį). Pagal tą patį 31(3) straipsnį parama neskiriama kalėdiniais medeliams sodinti bei tiems, kurie dalyvauja „Ankstyvo pasitraukimo iš prekinės žemės ūkio gamybos“ priemonėje.

Miško įveisimo ir įveisto miško priežiūros ir apsaugos išmokos kompensuoja faktiškai padarytas miško įveisimo, priežiūros ir apsaugos išlaidas, neviršijant šioje priemonėje nurodyto maksimalaus išmokos lygio.

Ši „Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimo mišku“ priemonė, įtraukta į Kaimo plėtros 2004–2006 metų planą, siejasi su Lietuvos bendrojo programavimo dokumento 2004–2006 metams priemone „Miškų ūkis“.

■ 4.3. Priemonės tikslai

Priemonės tikslas yra skatinti žemės ūkio paskirties žemės apželdinimą mišku, kaip alternatyvų žemės panaudojimą, miškininkystės veiklos vystymą ūkiuose ir padėti spręsti nedarbo problemas kaimo vietovėse. Tai padės gausinti jau turimus miškų išteklius bei palaikyti kaimo plėtros ir aplinkosaugos balansą. Priemonės *bendrieji tikslai* yra tokie:

Priemonės bendrieji tikslai:

- sumažinti kaimo gyventojų priklausomybę nuo žemės ūkio veiklos;
- padidinti žemės valdos ekonominę, ekologinę ir socialinę vertę;
- padėti išsaugoti aplinką, palaikyti ir gausinti biologinę įvairovę, praturtinti kraštovaizdį;
- suteikti naujas pastovaus užimtumo galimybes kaimo vietovėse;
- sukurti papildomą pajamų šaltinį.

Priemonės specialieji tikslai:

- miškingumo padidinimas (įveisti mišką 12 tūkst. ha žemės);
- ne mažiau kaip 20 proc. įveisiamo miško ploto apželdinimas lapuočių medžių rūšimis;
- apie 20 proc. įveisiamo miško ploto skirta įgyvendinti prioritetinę funkciją prisidėti prie dirvožemio, oro, vandens telkinių ir kaimo vietovių apsaugos.

Priemonės veiklos tikslai:

Apie 2500 žemės savininkų gaus paramą žemės ūkio paskirties žemei apželdinti mišku, apželdindami vidutiniškai apie 4–5 ha ploto žemės sklypus.

Numatomas poveikis ir rezultatai

Priemonė	Pasekmės (Veiklos tikslai)	Rezultatai (Specialieji tikslai)	Poveikis (Bendrieji tikslai)
Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku	Apie 2500 žemės savininkų gaus paramą žemės ūkio paskirties žemei apželdinti mišku, apželdindami vidutiniškai apie 4–5 ha ploto žemės sklypus.	Miškingumo padidinimas (miško įveisimas 12 tūkst. ha žemės ūkio paskirties žemės). Ne mažiau kaip 20 proc. įveisiamo miško ploto apželdinimas lapuočiais medžiais. Apie 20 proc. įveisiamo miško ploto skirta įgyvendinti prioritetinę funkciją prisidėti prie dirvožemio, oro, vandens telkinių ir kaimo vietovių apsaugos	Kaimo gyventojų priklausomybės nuo žemės ūkio veiklos sumažinimas; Žemės valdos ekonominės, ekologinės ir socialinės vertės padidinimas; Aplinkos išsaugojimas, biologinės įvairovės palaikymas ir gausinimas, kraštovaizdžio praturtinimas. Suteiktos naujos pastovaus užimtumo galimybės kaimo vietovėse. Sukurti papildomų pajamų šaltiniai

■ 4.4. Apibrėžimai

Šiame skyriuje pateikti sąvokų „žemės ūkio paskirties žemė“ ir „ūkininkų ir asociacijos“ apibrėžimai, kadangi to reikalauja Europos Komisijos reglamento (EK) Nr. 817/2004 II priedas.

Europos Komisijos reglamento (EK) Nr. 817/2004 32 straipsnis apibrėžia, kad pagal šią priemonę parama gali būti skiriama tik žemės ūkio paskirties žemei apželdinti mišku. Šiame straipsnyje taip pat reikalaujama išvardyti, kokia žemės ūkio paskirties žemė gali būti apželdinama mišku. Taigi parama skiriama apželdinti šiai žemės ūkio paskirties žemei:

- ariama žemė;
- pievos;
- ganyklos;
- kitos žemės ūkio naudmenos, Nekilnojamo turto registre įregistruotos kaip žemės ūkio paskirties žemė.

Pretendentai, kaip reikalauja Tarybos reglamento (EB) Nr. 1257/1999 31(2) straipsnis ir šio reglamento priedas, bus suskirstyti į dvi kategorijas, t. y. į „ūkininkus ir asociacijas“ ir „kitus“.

„**Ūkininko ar asociacijos**“ apibrėžimas, naudojamas prarastų pajamų išmokų schemos atveju, yra pateiktas atsižvelgiant į Europos Komisijos reglamento (EK) Nr. 817/2004 33 straipsnį.

■ 4.5. Reikalavimai paramai gauti

Pareiškėjas turi būti ūkininkas, žemės ūkio bendrovė, kooperatinė bendrovė (kooperatyvas) ar kitas žemės ūkio veiklos subjektas, bet kuris kitas fizinis asmuo, nuosavybės teise valdantis žemės ūkio paskirties žemę, savivaldybė arba jų asociacija.

Šioje priemonėje „**ūkininkai ar asociacijos**“ apibrėžiami kaip fiziniai arba juridiniai asmenys, atitinkantys šias sąlygas:

1. bent dvejus metus iki apželdinimo deklaravo nuosavą žemę – žemės ūkio naudmenas (žemė turi būti geros agrarinės būklės), kurios bus apželdintos, o valda yra užregistruota Žemės ūkio ir kaimo verslo registre;
2. bent dvejus metus iki apželdinimo tvarkė buhalterinę apskaitą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus arba gali pateikti vietinės valdžios (seniūno) pažymą ar kitus dokumentus, tiesiogiai įrodančius, kad žemė, kurioje bus veisiamas miškas, buvo naudojama žemės ūkio produkcijos gamybai¹.

Pareiškėjas, kuris patenka į šią kategoriją, taip pat:

1. negali turėti mokesstinės nepriemokos Lietuvos Respublikos biudžetui, savivaldybių biudžetams ar kitiems fondams, kur mokesčiai yra administruojami Valstybinės mokesčių inspekcijos, neturi būti skolingas Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui;
2. įsipareigoja tvarkyti buhalterinę apskaitą pagal Lietuvos Respublikos nustatytus teisės aktus;
3. negaus paramos pagal šią priemonę, jei gauna paramą pagal priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“.

Visi kiti į „ūkininkų ir asociacijos“ kategoriją nepatekę pareiškėjai priskiriami „kitų“ kategorijai ir gaus „kitiems“ skirtą dydžio prarastų pajamų kompensavimo išmoką.

Jų žemė turi būti geros agrarinės būklės. Žemės agrarinė būklė bus patikrinta Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos.

Geros agrarinės būklės reikalavimai:

1. Ariamoje žemėje turi būti auginami žemės ūkio augalai arba laikomas sideracinis ar juodasis pūdymas. Juodąjį pūdymą reikia periodiškai įdirbti, siekiant išnaikinti piktžoles ir pagerinti dirvožemio kokybę;
2. Pievos ir ganyklos, taip pat daugiamečių pievos ir ganyklos turi būti geros būklės, naudojamos gyvuliams ganyti arba / ir ne rečiau kaip kartą per metus (iki liepos 15 d.) nušienaujamos;
3. Šienas ar žalioji masė turi būti sutvarkyti ir išvežti iš lauko iki rugpjūčio 1 d. Šienas, šiaudai ir augalų liekanos gali būti sudėti į kūgius lauko pakraščiuose;
4. Ariamoje žemėje bei pievų ir ganyklų, taip pat daugiamečių pievų ir ganyklų plotuose neturi būti medžių ir krūmų, išskyrus pavienius medžius ir krūmus arba jų grupes, kurių užimami plotai nebus iškirsti ir už juos nebus skirta parama (pvz.: neįtraukti į tinkamus paramai plotus);
5. Žemės ūkio paskirties žemėje neturi būti sustabarėjusios nuo praeitų metų likusios žolinės augmenijos (kiečių, pelynų, usnių ir kt.). Pavienių piktžolių ar žolės kupstų buvimas nelaikomas pažeidimu.

Šiai kategorijai priskirti pareiškėjai taip pat turi būti užregistravę savo valdą Žemės ūkio ir kaimo verslo registre bei negali turėti mokesstinės nepriemokos Lietuvos Respublikos biudžetui, savivaldybių biudžetams ar kitiems

¹ Čia „asociacija“ reiškia žemės ar miško savininkų asociacijas, kooperatyvus ar kitas struktūras, įsteigtas miško ar žemės savininkų. Visi reikalavimai keliami ūkininkams, norintiems gauti didesnę prarastų pajamų kompensavimo išmoką, taip pat galioja ir „asociacijoms“.

fondams, kur mokesčiai yra administruojami Valstybinės mokesčių inspekcijos, neturi būti skolingi Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui.

Miško įveisimo išmokos schema

Norėdamas gauti miško įveisimo išmoką, pareiškėjas turi atitikti tokius kriterijus:

1. Iš teritorinio žemėtvarkos skyriaus gauti leidimą miškui veisti. Taip pat turi būti parengtas miško želdinimo projektas, patvirtintas valstybinių miškų pareigūnų². Abu dokumentai turi būti pateikti atsakingai institucijai kartu su paraiškos forma.
2. Miško želdinimo projekte turi būti pateiktos želdinamo ploto ribos, plotas, želdinių rūšinė sudėtis, tankumas, kiekis pagal medžių rūšis, apželdinimo, dirvos paruošimo būdas bei planuojamos naudoti želdinių apsaugos priemonės. Miško želdiniuose turi būti mažiausiai 20 proc. lapuočių medžių ir krūmų. Parama nesuteikiama veisiant grynus spygliuočių želdinius.
3. Rengiant projektą būtina laikytis Aplinkos ministerijos parengtų rekomendacijų. Parenkant medžių rūšis, reikia atsižvelgti į dirvožemio sąlygas.
4. Pasirenkant miško apsaugos nuo laukinių žvėrių priemones, būtina pasirinkti kainos ir suderinamumo su aplinka atžvilgiu efektyviausią būdą, priklausomai nuo sodinamų rūšių.
5. Parama neskiriama mažesniems kaip 1 ha plotams apželdinti. Jeigu naujai veisiamas miškas tampa jau esančio miško dalimi, minimalaus dydžio apribojimas netaikomas.
6. Parama neskiriama laukų apsauginėms juostoms įrengti.

Įveisto miško priežiūros ir apsaugos išmokos schema

Siekiant užtikrinti, kad pasodintas miškas yra prižiūrimas, saugomas ir tvarkomas, vadovaujantis tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principais, pareiškėjas, norintis gauti įveisto miško priežiūros ir apsaugos išmoką, privalo garantuoti, kad laikomasi šių kriterijų:

1. Miškas tinkamai pasodintas, apsaugotas bei atitinka miško želdinimo projektą. Tai turi būti patvirtinta valstybinių miškų pareigūnų per vieną mėnesį nuo miško įveisimo.
2. Pirmaisiais ir trečiaisiais metais po miško pasodinimo atlikta miško želdinių inventORIZACIJA, kurios rezultatai patvirtinti valstybinių miškų pareigūnų ir miško savininko ar jo įgalioto atstovo.
3. Jeigu pasodinti sodmenys nepakankamai prigijo (jeigu žuvo daugiau kaip 15 proc. pasodintų sodmenų arba 15 proc. sėklų nesudygo), žuvę sodmenys turi būti atsodinti, o nesudygusios sėklos pakartotinai pasėtos, kad būtų įvykdytas patvirtintas miško želdinimo projektas.
4. Pareiškėjas privalo pateikti miško sodmenų / sėklų kilmės liudijimą.
5. Želdinimas ir tolesnė įveisto miško priežiūra bei apsauga turi būti atlikti, atsižvelgiant į Aplinkos ministerijos aktus bei gaires.
6. Želdinių apsaugos priemonių (tvoros, individualūs vamzdeliai ir kt.) būklė yra gera.

Prarastų pajamų kompensavimo išmokų schema

Ši schema taikoma tiems, kurie užsodina dalį arba visą savo žemę ir gauna paramą miško veisimo išlaidoms kompensuoti.

Prarastų pajamų išmoka 20 metų mokama ūkininkams ar asociacijoms, kurie iki apželdinimo naudojo žemę, kurioje veisiamas miškas, žemės ūkio produkcijos gamybai, bei kitiems privatiems fiziniams ir juridiniams subjektams. Kad gauti „ūkininkui ar asociacijai“ skirtą dydžio išmoką, pareiškėjas turi atitikti „ūkininko ar asociacijos“ apibrėžimą (žr. aukščiau).

² Valstybinių miškų pareigūnų sąrašas patvirtintas 2003 m. rugpjūčio 19 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. 427.

■ 4.6. Kompensuojama veikla

Miško įveisimo išmokos schema

Visi, ketinantys apželdinti žemės ūkio paskirties žemę mišku, gali pateikti paraiškas miško įveisimo išmokai gauti. Apželdinimas galimas taikant įvairius miško įveisimo būdus, tokius kaip sodmenų sodinimą, sėklų sėjimą.

Miško įveisimo išmokos schema taikoma visoje šalyje ir apima šias miško įveisimo išlaidas:

- miško želdinimo projekto parengimas;
- dirvos paruošimas;
- sodmenų / sėklų įsigijimo išlaidos (įskaitant sodinukų transportavimą);
- sodmenų / sėklų sodinimas / sėjimas.

Įveisto miško priežiūros ir apsaugos išmokų schema

Įveisto miško priežiūros ir apsaugos išmoka mokama iki 5 metų kasmet visiems apželdinusiems savo žemę ir gavusiems miško įveisimo išmoką, su sąlyga, kad laikomasi anksčiau išvardytų reikalavimų paramai gauti. Ši išmoka padengia šias įveisto miško priežiūros ir apsaugos išlaidas:

- želdinių apsauga nuo žvėrių ir graužikų (tvoros, repelentai, individualios apsaugos priemonės);
- piktžolių, nepageidaujamų medžių ir krūmų, stelbiančių pasodintus medelius, sunaikinimas mechaniniu būdu;
- želdinių atželdinimas;
- miško želdinių apsauga nuo ligų ir kenkėjų, gaisrų, mechaninių pakenkimų;
- priešgaisrinių apsaugos juostų įrengimas.

Prarastų pajamų kompensavimo išmokų schema

Prarastų pajamų išmoka mokama kasmet tik miško įveisimo išmoką gavusiems pareiškėjams. Išmokos bus mokamos 20 metų po žemės ūkio paskirties žemės apželdinimo mišku pabaigos.

■ 4.7. Nuostatos, užtikrinančios, kad atliekami veiksmai atitinka vietos sąlygas ir dera prie aplinkos

Už leidimų miškui įveisti išdavimą yra atsakingi teritoriniai žemėtvarkos skyrių darbuotojai. Jeigu išduodant šį leidimą kyla tam tikrų klausimų dėl galimo naujai veisiamo miško neigiamo poveikio socialinėms ir ekologinėms-gamtinėms vertybėms, rajonų žemėtvarkos skyrių darbuotojai konsultuojasi su atitinkamomis institucijomis. Pateikiamas institucijų, su kuriomis konsultuojamasi atskirais atvejais, sąrašas pagal jų kompetenciją:

Vertingos laukinės gamtos buveinės	Regioninių ir nacionalinių parkų direkcijos, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba
Kultūrinio paveldo objektai	Kultūros vertybių apsaugos departamento teritoriniai padaliniai
Melioracijos sistemos	Rajonų savivaldybių melioracijos skyriai
Įžymūs kraštovaizdžiai	Savivaldybių architektai

■ 4.8. Paramos lygis ir diferenciacija

Miško įveisimo ir įveisto miško priežiūros ir apsaugos išmokos kompensuoja faktines miško įveisimo, priežiūros ir apsaugos išlaidas, tačiau neviršijant lentelėje pateikto maksimalaus išmokos lygio.

	Miško įveisimo išmoka *	Įveisto miško priežiūros ir apsaugos išmoka **					Bendra išmoka
		1-ieji metai	2-ieji metai	3-ieji metai	4-ieji metai	5-ieji metai	
	EUR/ha	EUR/ha	EUR/ha	EUR/ha	EUR/ha	EUR/ha	EUR/ha
Spygliuočių miškas su lapuočių priemaiša iki 30 proc.	1009	885	101	101	101	63	2260
Spygliuočių miškas su lapuočių priemaiša 31–50 proc.	1158	915	122	122	122	80	2519
Lapuočiai miške sudaro 51–80 proc.	1394	962	152	152	152	92	2904
81–100 proc. lapuočių miškas	1548	992	203	203	203	161	3310

* **Miško įveisimo išmoka** mokama faktinėms miško veisimo išlaidoms atlyginti, neviršijant maksimalaus lentelėje pateikto išmokos dydžio. Išmoka išmokama įveisus mišką ir pateikus faktines miško įveisimo išlaidas patvirtinančius dokumentus. Jeigu žemės savininkas miško įveisimo darbus (parengia miško želdinimo projektą, paruošia dirvą, pasodina sodmenis, pasėja sėklas) atlieka pats ir nepateikia išlaidas šiems darbams atlikti patvirtinančių dokumentų, jam kompensuojama 60 proc. lentelėje nurodytų išlaidų.

** **Įveisto miško priežiūros ir apsaugos išmoka** faktinėms išlaidoms atlyginti iki maksimalaus lentelėje pateikto išmokos lygio išmokama kasmet. Šiai išmokai priklauso šios išlaidos: miško želdinių papildymo (išmoka įveistų želdinių papildymą kompensuoja iki 30 proc. pasodintų sodmenų / pasėtų sėklų ir sodinimo / sėjimo išlaidų; tik stichinių nelaimių, tokių kaip sausros, šalčiai ir kitos atveju, išmoką galima padidinti kompensuojant iki 50 proc. pasodintų sodmenų ir sodinimo išlaidų), ravėjimą (rankomis) – 60 EUR/ha, želdinių apsaugą nuo žvėrių – 650 EUR/ha (tvoros, repelentai, individuali apsauga ir kt.). Želdiniai papildyti turi būti per metus nuo įveisto miško inventorizacijos. Apsaugos priemonės reikia išsamiai nurodyti želdinimo projekte kartu su jų išlaidomis. Už tvoras ir individualias medelių apsaugos priemones kompensuojama tik pirmaisiais metais. Už mineralizuotas priešgaisrines juostas kompensuojama iki 15 EUR/ha pirmaisiais metais. Įveisto miško priežiūros ir apsaugos išmoka kitiems 2–4 metams skirta želdinių ravėjimo, apsaugos nuo žvėrių ir graužikų (įrengtų apsaugos priemonių tinkamai būklei palaikyti, jeigu buvo naudoti repelentai – jiems pirkti ir panaudoti), ligų ir kenkėjų, gaisrų, mechaninių pakenkimų išlaidoms kompensuoti. Cheminių medžiagų įsigijimas ir darbai su jomis nekompensuojami. Jeigu įveisto miško savininkas miško priežiūros ir apsaugos darbus atlieka pats (papildo žuvusius želdinius, ravi, naikina nepageidaujamus medelius ir krūmus, įrengia apsaugos priemones ir pan.), jam kompensuojama 60 proc. anksčiau nurodytų tinkamų maksimalių išlaidų, išskyrus tinkamas išlaidas už įsigytus sodmenis, medžiagas ir kitas priemones želdinių apsaugai, kurios pagal pateiktus dokumentus kompensuojamos 100 proc. iki maksimalių nurodytų išmokų dydžio.

Miško įveisimo išmoka

Maksimalūs miško įveisimo išmokų dydžiai apskaičiuoti naudojantis toliau pateiktu maksimaliai leistinu sodinukų / sėklų tankumu, jų kaina bei sodinimo išlaidomis.

Veikla	Vienetai	EUR/1000 sodinukų	Maksimalus tankumas, sodinukų (kg sėklų)/ha	Iš viso išlaidų EUR/ha
1. Miško želdinimo projekto parengimas	EUR/ha			25
2. Dirvos paruošimas	EUR/ha			120
3. Želdiniuose vyraujančių spygliuočių medžių rūšių sodmenų išlaidos *:				
paprastoji pušis - <i>Pinus sylvestris L.</i>	EUR/1000 sodmenų	35	5500	193
paprastoji eglė - <i>Picea abies (L.) H. Karst.</i>	EUR/1000 sodmenų	115	3500	403
maumedis – <i>Larix Mill.</i>	EUR/1000 sodmenų	225	2000	450

* Sodinukų / sėklų kiekis į hektarą apskaičiuojamas pagal rūšių sudėtį, po to atitinkamai apskaičiuojamos išlaidos.

4. Želdiniuose vyraujančių lapuočių medžių rūšių sodmenų išlaidos:				
paprastasis ažuolas – <i>Quercus robur L.</i> , beketis ažuolas – <i>Quercus petraea Liebl.</i>	EUR/1000 sodmenų	345	4100	1415
karpotasis beržas – <i>Betula pendula Roth.</i>	EUR/1000 sodmenų	88	4100	361
paprastasis uosis – <i>Fraxinus excelsior L.</i>	EUR/1000 sodinukų	170	4100	697
mažalapė liepa – <i>Tilia cordata Mill.</i> ,	EUR/1000 sodmenų	750	3500	2625
paprastasis klevas – <i>Acer platanoides L.</i>	EUR/1000 sodmenų	750	4100	3075
juodalksnis – <i>Alnus glutinosa L.</i>	EUR/1000 sodmenų	88	3500	308
drebulė (selekcijai) – <i>Populus tremula L.</i>	EUR/1000 sodmenų	1160	2000	2319
5. Kitų želdinių sudėtyje esančių lapuočių sodmenų išlaidos:				
melsvalapis erškėtis (<i>Rosa dumalis Bechst.</i> , miškinis erškėtis – <i>Rosa majalis Herrm.</i> , paprastasis erškėtis – <i>Rosa canina L.</i> , grauželinė gudobelė – <i>Crataegus oxyacantha L.</i> , vienapiestė gudobelė – <i>Crataegus monogyna Jacq.</i> , paprastoji ieva – <i>Padus avium Mill.</i> , paprastoji kriaušė – <i>Pyrus communis L.</i> , miškinė kriaušė – <i>Pyrus pyraster Burgsd.</i> , miškinė obelis – <i>Malus sylvestris (L.) Mill.</i> , europinis ožekšnis – <i>Euonymus europaea L.</i> , karpotasis ožekšnis – <i>Euonymus verrucosa Scop.</i> , paprastasis putinas – <i>Viburnum opulus L.</i> , paprastasis sausmedis – <i>Lonicera xylosteum L.</i> , raudonoji sedula – <i>Cornus sanguinea L.</i> , juodasis serbentas – <i>Ribes nigrum L.</i> , raudonasis serbentas – <i>Ribes rubrum L.</i> , kalninis serbentas – <i>Ribes alpinum L.</i> , dygioji slyva <i>Prunus spinosa L.</i> , paprastoji vyšnia – <i>Cerasus vulgaris Mill.</i>)	EUR/1000 sodmenų	500	400	200
kalninė guoba – <i>Ulmus glabra Huds.</i> , paprastasis skirpstas – <i>Ulmus minor Mill.</i> , paprastasis skroblas – <i>Carpinus betulus L.</i> , dygioji šunobelė – <i>Rhamnus catharticus L.</i> , paprastasis šermukšnis – <i>Sorbus aucuparia L.</i> , paprastoji vinkšna – <i>Ulmus laevis Pall.</i> , paprastasis lazdynas – <i>Corylus avellana L.</i>	EUR/1000 sodmenų	1100	400	440
6. Kitų želdinių sudėtyje esančių spygliuočių sodmenų išlaidos:				
paprastasis kadagys – <i>Juniperus communis L.</i>	EUR/1000 sodmenų	500	400	200
7. Greitai augančios rūšys:				
drebulė – <i>Populus tremula L.</i>	EUR/1000 sodmenų	43	10 000	430

gluosnis, karklas – <i>Salix L.</i>	EUR/1000 sodinukų	43	20 000	860
8. Sėklos:				
pušies sėklos	EUR/1kg	270	0,5	135
eglės sėklos	EUR/1kg	200	0,5	100
gilės	EUR/1kg	2	60	120
9. Spygliuočių sodinimo išlaidos	EUR/1000 sodinukų	30	4500	135
10. Lapuočių sodinimo išlaidos	EUR/1000 sodinukų	40	3900	156
11. Sodinukų transportavimas**	EUR/1km	0,65	300	195
12. Spygliuočių sėklų sėjimas (rankomis)	EUR/1kg	50	0,5	25
13. Gilių sėjimas (rankomis)	EUR/1kg	1,5	60	90

** Maksimalus kompensuojamas transportavimo atstumas yra 300 km.

Prarastų pajamų kompensavimo išmoka

Prarastų pajamų išmoka bus mokama 20 metų. Išmoka diferencijuojama atsižvelgiant į skirtingas žemės ūkio paskirties žemės, kuri apželdinama, savybes, t. y. atspindint prarastų pajamų skirtumą vykdant tipinę žemės ūkio veiklą, kai didesnės išmokos mokamos derlingesnėse vietovėse. Išmokų dydžiai kitiems privatiems subjektams yra 4 kartus mažesni nei „ūkininkams ir asociacijoms“ (pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1257/1999 priedą). Išmokos yra tokios:

„Ūkininkams ir asociacijoms“:

	Didelio nepalankumo vietovės (DNV)	Mažo nepalankumo vietovės (MNV)	Vietovės, esančios už DNV ir MNV ribų
EUR/ha/metus	72,40	91,23	147,7

„Kitiems“ privatiems ar juridiniams asmenims:

	Didelio nepalankumo vietovės (DNV)	Mažo nepalankumo vietovės (MNV)	Vietovės, esančios už DNV ir MNV ribų
EUR/ha/metus	18,10	22,80	36,92

4.9. Prioritetiniai kriterijai

Bus atsižvelgiama į lentelėje išvardytus kriterijus, jei daugiau pareiškėjų kreipsis paramos, negu numatyta skirti lėšų:

Nr.	Prioritetiniai kriterijai	Balai
1	Apželdinimas vyksta mažiau palankioje ūkininkauti vietovėje	35
2	Lapuočių procentas (kiekvieniems papildomiems (jei daugiau nei 30 proc.) 5 procentams lapuočių rūšių – 1 papildomas balas)	daugiausia 14
3	Nenaudojamos cheminės medžiagos įveisiant, apsaugant ir prižiūrint mišką	5
4	Apželdinimo plotas didesnis negu 1 ha (kiekvienam didesniems kaip 1 ha plotui – 0,5 balo)	daugiausia 15
5	Pareiškėjas patenka į „ūkininkų ir asociacijų“ kategoriją	15
6	Pareiškėjas yra asociacijos narys ³	5
7	Paraiškos pateiktos grupės pareiškėjų, kurie apželdina kaimynines žemes	11
	Iš viso	100

³ Čia „asociacija“ - tai žemės ar miško savininkų asociacijos, kooperatyvai ar kitos struktūros įsteigtos žemės ar miškų savininkų.

■ 4.10. Priemonės ryšys su nacionalinėmis / subnacionalinėmis miškų programomis ar lygia-vertėmis priemonėmis

„Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimo mišku“ priemonė, įtraukta į Kaimo plėtros 2004–2006 metų planą, padėtų įgyvendinti Lietuvos miškingumo didinimo programą, patvirtintą 2002 m. gruodžio 2 d. bendru aplinkos ir žemės ūkio ministrų įsakymu Nr. 616/471.

Šią priemonę papildė Bendrojo programavimo dokumento 2004–2006 metams priemonė „Miškų ūkis“. Struktūriniai fondai remia šias veiklas:

- Investicijos, skirtos miško ekonominei, ekologiškai ir socialinei vertei padidinti;
- Stichinių nelaimių ir gaisrų paveiktų miškų atkūrimas ir prevencinės priemonės;
- Investicijos skirtos miško kirtimui, medienos ruošai pagerinti ir racionalizuoti;
- Ne žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku.

■ 4.11. Numatomas finansavimo planas

Finansavimo lėšos apskaičiuojamos atsižvelgiant į Lietuvos miškingumo didinimo programos nuostatas, kuriomis remiantis numatoma 2004–2006 m. apželdinti po 4 tūkst. ha privačios žemės ūkio paskirties žemės per metus. Daroma prielaida, kad 2004 m. bus želdoma 3 tūkst. ha, 2005 m. – 4 tūkst. ha ir 2006 m. – 5 tūkst. ha.

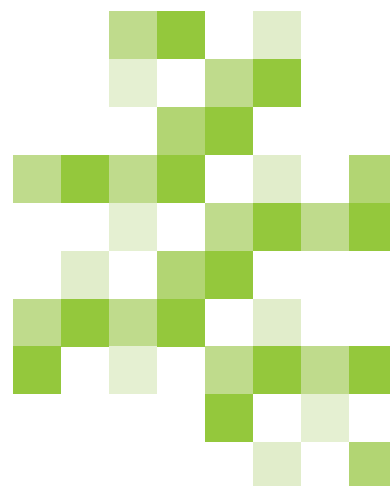
Numatomas finansavimas 2004–2006 metais

Metai	Iš viso		ES finansavimas		LR finansavimas	
	mln. EUR	proc.	mln. EUR	proc.	mln. EUR	proc.
2004	7,000	100,00	5,600	80,0	1,400	20,0
2005	8,965	100,00	7,172	80,0	1,793	20,0
2006	10,827	100,00	8,662	80,0	2,165	20,0
2004–2006	26,792	100,00	21,434	80,0	5,358	20,0

**Kaimo plėtros
2004-2006 metų
plano priemonė**

Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku

**Administravimo
taisyklės**

KAIMO PLĖTROS 2004-2006 METŲ PLANO PRIEMONĖS „ŽEMĖS ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖS APŽELDINIMAS MIŠKU“ ADMINISTRAVIMO TAISYKLĖS

■ I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kaimo plėtros 2004-2006 metų plano priemonės „Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ administravimo taisyklių (toliau – taisyklės) tikslas – detalizuoti paramos pagal Kaimo plėtros 2004-2006 metų plano priemonę „Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ (toliau – priemonė) administravimo tvarką.

2. Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku laikomas svarbia ūkinės veiklos įvairinimo priemone, kurios tikslai yra šie:

- 2.1. sumažinti kaimo bendruomenės priklausomybę nuo žemės ūkio veiklos;
- 2.2. padidinti žemės valdos ekonominę, ekologinę ir socialinę vertę;
- 2.3. padėti išsaugoti švarią aplinką, palaikyti ir gausinti biologinę įvairovę, praturtinti kraštovaizdį;
- 2.4. suteikti naujas ilgalaikio įdarbinimo galimybes kaimo vietovėse;
- 2.5. sukurti papildomą pajamų šaltinį.

3. Parama pagal šią priemonę bus teikiama miško įveisimo išlaidoms kompensuoti (neviršijant šių taisyklių 4 priedo 1 lentelėje pateiktų sumų), įveisto miško priežiūros ir apsaugos išlaidoms kompensuoti (neviršijant šių taisyklių 4 priedo 1 lentelėje pateiktų sumų), prarastoms pajamoms įveikus mišką kompensuoti (išmokų dydžiai pateikiami šių taisyklių 5 priede).

4. Pagrindinės šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

Pareiškėjas – asmuo, pretenduojantis gauti paramą pagal šią priemonę.

Paraiška – nustatytos formos dokumentas, pateikiamas šių taisyklių 1 priede ir užpildytas pagal šių taisyklių 2 priede pateiktą paraiškos pildymo instrukciją, paramai pagal šią priemonę gauti.

Paramos gavėjas – pareiškėjas, kuris atitiko visus priemonei keliamus tinkamumo kriterijus paramai gauti ir kuriam buvo skirta parama.

Mokėjimo prašymas – dokumentas, kurį paramos gavėjas turi pristatyti Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos (toliau Agentūra) išmokoms gauti.

Miško želdinimo projektas – pagal šią priemonę valstybinio miškų pareigūno patvirtintas dokumentas, kuriame nurodoma projektuojamų vykdyti miško želdinimo darbų visuma.

Patikra – fizinis ir administracinis pareiškėjo ir / ar paramos gavėjo pateiktų duomenų ir dokumentų patikrinimas.

Sankcija – kontrolės metu taikoma poveikio priemonė, kuri naudojama dėl įsipareigojimų nevykdymo ir / ar nustatytų reikalavimų nesilaikymo.

II. TINKAMUMO KRITERIJAI IR REIKALAVIMAI

5. Pareiškėju pagal šią priemonę gali būti ūkininkas¹, žemės ūkio bendrovė², kooperatinė bendrovė (kooperatyvas)³ ar kitas žemės ūkio veiklos subjektas, bet kuris kitas fizinis asmuo, nuosavybės teise turintis žemės ūkio paskirties žemės, savivaldybė arba jų asociacija.
6. Miško įveisimo išmoka mokama tiems pareiškėjams, kurie atitinka šiuos reikalavimus:
- 6.1. yra įregistravę žemės ūkio ir kaimo valdą (toliau – valda) Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre;
- 6.2. iš teritorinio žemėtvarkos skyriaus gavę leidimą miškui įveisti⁴;
- 6.3. turi parengtą miško želdinimo projektą, patvirtintą valstybinio miškų pareigūno⁵;
- 6.4. miško želdiniuose yra ne mažiau kaip 20 procentų lapuočių medžių ir krūmų rūšių. Parama nesuteikiama veisiant grynus spygliuočių želdinius;
- 6.5. pareiškėjo žemė, kurioje želdinamas miškas, paraiškos teikimo metu yra geros agrarinės būklės. Geros agrarinės būklės reikalavimai nustatyti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. 3D-40 „Dėl tiesioginių išmokų už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus administravimo bei kontrolės 2004 m. taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 29-939, Nr. 55-1911);
- 6.6. miško želdinimo projektas turi atitikti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau – Aplinkos ministerija) parengtas rekomendacijas, pateikiamas šių taisyklių 3 priede. Medžių rūšys turi būti parinktos atsižvelgus į dirvožemio sąlygas;
- 6.7. želdinamas plotas turi būti apmatuotas ir pažymėtas stulpeliais kampuose;
- 6.8. turi būti pasirinktas patikimiausias miško želdinių apsaugos nuo laukinės gyvūnijos būdas, priklausomai nuo sodinamų rūšių.
7. Parama neskiriama mažesniems kaip 1 ha plotams apželdinti. Jeigu naujai įveisiamas miškas tampa jau esančio miško dalimi, minimalaus dydžio apribojimas netaikomas.
8. Parama neskiriama įveisti laukų apsauginėms juostoms, sodinti kalėdiniais medeliams.
9. Įveisiant trumpos apyvartos želdinius (drebulės, gluosnius, karklus), parama skiriama tik miško įveisimo išlaidoms kompensuoti.
10. Parama už miško priežiūrą ir apsaugą penkerius metus teikiama tiems pareiškėjams, kurie atitinka šiuos kriterijus:
- 10.1. miškas tinkamai pasodintas, apsaugotas bei atitinka miško želdinimo projektą⁶;
- 10.2. pirmaisiais ir trečiaisiais metais po miško pasodinimo atlikta miško želdinių inventORIZACIJA, kurios rezultatai patvirtinti regionų aplinkos apsaugos departamentų valstybinių miškų pareigūnų, dalyvaujant miško savininkui ar jo įgaliotam atstovui;

¹ Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymas (Žin., 1999, Nr. 43-1358; 2002, Nr. 123-5537).

² Lietuvos Respublikos žemės ūkio bendrovių įstatymas (Žin., 1991, Nr. 13-328; 2001, Nr. 45-1574).

³ Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymas (Žin., 1993, Nr. 20-488; 2002, Nr. 57-2296).

⁴ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. kovo 29 d. įsakymas Nr. 3D-130/D1-144 „Dėl miško įveisimo ne miško žemėje“ (Žin., 2004, Nr. 55-1918). Leidimas turi būti pateiktas Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos kartu su paraiškos forma.

⁵ Valstybinio miškų pareigūno patvirtintais yra laikomi miško želdinimo projektai, kuriuos iki 2004 m. birželio 15 d. patvirtino Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentų ar miškų urėdijų atsakingi valstybiniai miškų pareigūnai, o nuo 2004 m. birželio 16 d. miškų urėdo pavaduotojas miškininkystei, vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. birželio 7 d. įsakymu Nr. D1-316 „Dėl Kaimo plėtros plano priemonės „Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ įgyvendinimo“ (Žin., 2004, Nr. 94-3447). Patvirtintas miško želdinimo projektas turi būti pateiktas Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos kartu su paraiškos forma.

⁶ Tai turi būti patvirtinta Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamento valstybinio miškų pareigūno per vieną mėnesį nuo miško įveisimo.

10.3. jeigu dalis pasodintų sodmenų neprigijo arba sėklos nesudygo (jeigu žūva daugiau kaip 15 proc. pasodintų sodmenų arba 15 proc. sėklų nesudygsta), žuvę sodmenys yra atsodinami, o vietoj nesudygusių sėklų pasodinami sodmenys, išsaugant projektuotą želdinių rūšinę sudėtį;

10.4. pareiškėjas pateikė šių želdinamų medžių rūšių miško sodmenų / sėklų kilmės liudijimą: paprastojo ąžuolo, paprastosios eglės, paprastojo klevo, paprastojo uosio, drebulės, juodalksnio, karpotojo beržo, paprastosios pušies, mažalapės liepos;

10.5. miškas įveistas ir tolesnė jo priežiūra bei apsauga atlikta laikantis Aplinkos ministerijos nustatytų miško želdinimo, priežiūros ir apsaugos reikalavimų⁷;

10.6. želdinių apsaugos priemonių (tvorų, individualių vamzdelių ir kt.) būklė yra tinkama.

11. Prarastųjų pajamų kompensavimo išmokos mokamos tiems pareiškėjams, kurie apželdo mišku dalį arba visą savo žemę ir gauna paramą miško įveisimo išlaidoms kompensuoti. Prarastųjų pajamų kompensavimo išmoka mokama dvidešimt metų.

12. Pareiškėjai skirstomi į dvi kategorijas – „ūkininkus ar asociacijas“ ir „kitus“.

13. „Ūkininkai ar asociacijos“⁸ apibrėžiami kaip fiziniai arba juridiniai asmenys, atitinkantys šiuos kriterijus:

13.1. bent dvejus metus iki apželdinimo deklaravo nuosavą žemę – žemės ūkio naudmenas, kurios bus apželdintos mišku (žemė turi būti geros agrarinės būklės), o valda yra įregistruota Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre;

13.2. dvejus metus iki apželdinimo tvarkė buhalterinę apskaitą pagal supaprastintą arba dvejybinę apskaitos sistemą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus, arba gali pateikti seniūno pažymą ar kitus dokumentus⁹, tiesiogiai įrodančius, kad žemės sklypas, kuriame bus įveisiamas miškas, naudojamas žemės ūkio produkcijos gamybai;

13.3. privalo neturėti įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams, ar kitiems fondams, kur mokesčiai yra administruojami Valstybinės mokesčių inspekcijos, nebūti skolingas Valstybiniam socialiniam draudimo fondui;

13.4. įsipareigoja tvarkyti buhalterinę apskaitą pagal supaprastintą apskaitos sistemą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka¹⁰. Tvarkantys buhalterinę apskaitą pagal dvejybinę sistemą taip pat laikomi tinkamais paramai gauti.

14. Ūkininkams parama pagal šią priemonę nebus suteikiama, jei jie dalyvauja Kaimo plėtros 2004-2006 metų plano priemonėje „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ kaip perleidėjai ar ūkio darbuotojai.

15. Visi kiti į „ūkininkų ir asociacijos“ kategoriją nepatekę pareiškėjai priskiriami „kitų“ kategorijai ir gaus „kitiems“ skirto dydžio prarastųjų pajamų kompensavimo išmoką.

16. „Kitų“ kategorijai priskirtų pareiškėjų žemė turi būti geros agrarinės būklės. Šie pareiškėjai privalo neturėti įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams ar kitiems fondams, kur mokesčiai yra administruojami Valstybinės mokesčių inspekcijos, nebūti skolingi Valstybiniam socialiniam draudimo fondui.

⁷ Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 18 d. įsakymas Nr. 659 „Dėl Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų bei miško želdinimo darbų, želdinių ir žėlinių apskaitos bei vertinimo metodikos patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 39-1280; Nr. 42).

⁸ Čia „asociacija“ reiškia žemės ar miško savininkų asociacijas, kooperatyvus ar kitas struktūras, įsteigtas miško ar žemės savininkų. Visi reikalavimai keliami ūkininkams, norintiems gauti didesnę prarastųjų pajamų kompensavimo išmoką, taip pat galioja ir „asociacijoms“.

⁹ Tai žemės ūkio veiklą įrodantys dokumentai: pieno supirkimo knygelė, sąskaitos faktūros, pirkimo-pardavimo sutartys, pažymos iš žemės ūkio produktų gamintojų asociacijų, kooperatyvų.

¹⁰ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas (Žin., 2001, Nr. 99-3515).

17. Pareiškėjai Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (Žin., 2000, Nr. 74-2262; Nr. 77; Nr. 80; Nr. 82) nustatyta tvarka gali įgalioti kitus asmenis rūpintis paramos gavimu. Tokiu atveju pareiškėjas priskiriamas tai kategorijai, kurios reikalavimus jis pats atitinka.

■ III. PARAMOS DYDIS IR TRUKMĖ

18. Miško įveisimo ir įveisto miško priežiūros ir apsaugos išmokomis kompensuojamos faktiškai padarytas miško įveisimo, priežiūros ir apsaugos išlaidos, neviršijant šių taisyklių 4 priede pateikto maksimalaus išmokų dydžio.

19. Prarastųjų pajamų kompensavimo išmoka bus mokama 20 metų. Išmoka diferencijuojama vadovaujantis mažiau palankių vietovių išskyrimu, mokant didesnes išmokas tose teritorijose, kuriose žemės ūkio veiklai yra geresnės sąlygos ir todėl gaunamos didesnės grynosios pajamos, kurios įveisiant mišką yra prarandamos (5 priedas).

20. Parama apskaičiuojama vadovaujantis šių taisyklių 6 priede pateikta paramos apskaičiavimo metodika.

21. Už sodmenų įsigijimą bus kompensuojama pagal sodmenų įsigijimo dokumentus, neviršijant:

21.1. faktiškai pasodintų sodmenų skaičiaus, nurodyto miško želdinimo darbų vertinimo pažymoje;

21.2. paramos sutartyje nurodyto sodmenų skaičiaus.

22. Jei paramos gavėjas konkrečius miško įveisimo ar priežiūros darbus atlieka pats ir nepateikia išlaidas šiems darbams atlikti patvirtinančių dokumentų, jam kompensuojama 60 proc. šių taisyklių 4 priedo 1 ir 2 lentelėse nurodytų išlaidų.

23. Už miško želdiniams papildyti išgytus sodmenis bus kompensuojama pagal sodmenų įsigijimo dokumentus, neviršijant:

23.1. žuvusių sodmenų kiekio, nustatyto inventORIZACIJOS metu;

23.2. 30 proc. pasodintų sodmenų, pasėtų sėklų ir sodinimo / sėjimo išlaidų, tik stichinių nelaimių atveju išmoką galima padidinti iki 50 proc. pasodintų sodmenų ir pasėtų sėklų ir sodinimo / sėjimo išlaidų.

■ IV. TINKAMOS KOMPENSUOTI IŠLAIDOS

24. Kompensuojamos šios miško įveisimo išlaidos:

24.1. miško želdinimo projekto parengimo (šios išlaidos kompensuojamos, nors yra patirtos iki paramos sutarties su Agentūra pasirašymo dienos, tačiau, jei parama projektui nebus skiriama, pareiškėjas šias išlaidas turės atlyginti pats);

24.2. dirvos paruošimo;

24.3. sodmenų / sėklų įsigijimo;

24.4. sodmenų transportavimo;

24.5. sodmenų sodinimo, sėklų sėjimo.

25. Kompensuojamos šios miško priežiūros ir apsaugos išlaidos:

25.1. miško želdinių papildymo;

25.2. želdinių apsaugos nuo žvėrių ir pelinių graužikų (tvoros, repelentai, spąstai, jaukai, įrenginiai plėšriesiems paukščiams privilioti, individualios apsaugos priemonės);

25.3. įrengtų apsaugos priemonių tinkamos būklės palaikymo, jeigu buvo naudoti repelentai – jų pirkimo ir naudojimo;

-
- 25.4. piktžolių, nepageidaujamų medžių ir krūmų, stelbiančių pasodintus medelius, naikinimo mechaniniu būdu;
- 25.5. miško želdinių apsaugos nuo ligų ir kenkėjų, gaisrų, mechaninių pakenkimų;
- 25.6. priešgaisrinių apsaugos juostų įrengimo.
26. Cheminių medžiagų įsigijimo ir darbo su jomis išlaidos nekompensuojamos.

■ V. ADMINISTRAVIMO PROCEDŪROS

27. Priemonę administruoja Agentūra.
28. Pareiškėjas Agentūros kontrolės departamento teritorinio skyriaus (toliau – KDTS) darbuotojams pagal pareiškėjo valdos centro įregistravimo vietą pateikia užpildytą paraišką (pagal šių taisyklių 1 priede pateiktą formą ir 2 priede pateiktą pildymo instrukciją) bei joje nurodytus dokumentus (1 priedas).
29. Paraiškų surinkimo laikotarpis nustatomas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu.
30. Paramos gavėjas kasmet pateikia nustatytos formos mokėjimo prašymą, kurio pagrindu bus išmokama parama:
31. 1-5 paramos gavimo metais mokėjimo prašymas pateikiamas KDTS kartu su išlaidas pagrindžiančiais dokumentais. Taip pat pateikiami papildomi dokumentai:
- 31.1. įsigytų sodmenų / sėklų kilmės liudijimas¹¹, pažyma apie miško želdinimo darbų įvertinimą (pirmaisiais metais)¹², pažyma apie miško želdinių inventorizavimą (pirmaisiais ir trečiaisiais metais)¹³, Valstybinio socialinio draudimo fondo (VSDF) valdybos pažyma apie atsiskaitymą fondui (fiziniai asmenys pažymą teikia tuomet, jei yra registruoti draudėjais. Pažyma turi būti išduota ne anksčiau kaip prieš vieną mėnesį iki mokėjimo prašymo pateikimo), Valstybinės mokesčių inspekcijos pažyma apie atsiskaitymą su valstybės biudžetu (pažyma turi būti išduota ne anksčiau kaip prieš vieną mėnesį iki mokėjimo prašymo pateikimo);
- 31.2. pareiškėjas, priskirtas „ūkininkų ir asociacijų“ kategorijai, taip pat pateikia supaprastintos buhalterinės apskaitos ar dvejetainės buhalterinės apskaitos tvarkymą patvirtinančius dokumentus;
- 31.3. jei paramos gavėjas, priskiriamas „ūkininkų ir asociacijų“ kategorijai ir gaunantis didesnes prarastųjų pajamų kompensavimo išmokas, 1-5 metais nepateikė 31.2 punkte nurodytų dokumentų, jam toliau mokama „kitų“ kategorijai priskiriama nustatyto dydžio išmoka.
32. 6-20 paramos gavimo metais kasmetinis mokėjimo prašymas siunčiamas paštu, per kurjerį ar asmeniškai pateikiamas KDTS ar Agentūros centriniam padaliniiui.
33. KDTS:
- 33.1. priima paraiškas ir kitus dokumentus;
- 33.2. patikrina paraiškas bei kitus dokumentus, įregistruoja ir suveda duomenis į Kaimo plėtros programų administravimo informacinę sistemą (toliau – Informacinė sistema);
- 33.3. informuoja pareiškėjus apie paraiškų bei kitų dokumentų atmetimą;
- 33.4. patikros vietoje metu nustato, ar pareiškėjo žemė, kurioje bus įveisiamas miškas, ir kuri nėra deklaruota (geros agrarinės būklės), atitinka gerai agrarinei būklei keliamus reikalavimus;
- 33.5. atlieka patikrą vietoje;
- 33.6. suformuoja ir perduoda dokumentų ir bylų siuntas Agentūros centriniam padaliniiui;

¹¹ Reikalingas šių medžių rūšių miško sodmenų / sėklų kilmės liudijimas: paprastojo ažuolo, paprastosios eglės, paprastojo klevo, drebulės, juodalksnio, karpotojo beržo, paprastosios pušies, paprastojo uosio, mažalapės liepos.

¹² Pažymą išduoda Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamento valstybiniai miškų pareigūnai.

¹³ Pažymą išduoda Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamento valstybiniai miškų pareigūnai.

33.7. 1-20 paramos gavimo metais priima mokėjimo prašymus.

34. Agentūra, administruodama priemonę ir užtikrindama šių taisyklių laikymąsi, kontroliuoja paraiškose pateiktus duomenis:

34.1. pasitelkusi Informacinę sistemą, atlieka administracinę pareiškėjo pateiktos informacijos patikrą;

34.2. atlieka patikrą vietoje, pareiškėjus ir / ar paramos gavėjus atrinkusi atsitiktiniu bei rizikos analizės būdu.

Administracinės patikros metu iškilus neaiškumų, gali būti skiriamos užsakomosios patikros.

35. Agentūra:

35.1. gavusi visus reikiamus duomenis ir dokumentus bei juos įvertinusi, apskaičiuoja galutinę paramos sumą;

35.2. su pareiškėju pasirašo paramos sutartį;

35.3. 6-20 paramos gavimo metais priima kasmetinius mokėjimo prašymus, gautus paštu, per kurjerį ar asmeniškai;

35.4. pagal poreikį teikia pinigų užsakymo paraišką finansuojančiai institucijai. Paskutinė pinigų užsakymo paraiška teikiama ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas iki kalendorinių metų pabaigos;

35.5. gavusi lėšas, per 5 darbo dienas teikia pavedimą bankui jas pervesti paramos gavėjams;

35.6. teisės aktų nustatytais terminais ir tvarka teikia ataskaitas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai ir Europos Komisijai.

36. Šių taisyklių 33-35 punktuose numatyti veiksmai atliekami pagal Agentūros direktoriaus įsakymu patvirtintas administravimo procedūras.

37. Įsipareigojimus, kylančius įgyvendinant priemonę, ir paramą gali perimti tik vienas asmuo, kartu su visu pagal miško želdinimo projektą apželdintu plotu.

38. Paramos gavėjui mirus, įsipareigojimus ir paramą gali perimti tik vienas asmuo – paveldėtojų susitarimu.

39. Juridiniam asmeniui likvidavus veiklą įsipareigojimus ir paramą gali perimti tik vienas asmuo.

40. Jeigu perimama „ūkininkų ir asociacijos“ kategorijai priskirta prarastųjų pajamų kompensavimo išmoka, perėmėjas turi atitikti „ūkininko ir asociacijos“ kategorijai keliamus reikalavimus. Priešingu atveju bus mokama „kitų“ kategorijai taikoma prarastųjų pajamų kompensavimo išmoka.

41. Jei paveldėtojai nesusitaria dėl paramos perėmimo, paramos mokėjimas nutraukiamas.

42. Jei surinkus paraiškas paaiškėja, kad bendra prašomų išmokų suma yra didesnė nei numatyta šiai priemonei lėšų, taikomi šie prioritetiniai kriterijai paramai gauti:

Nr.	Prioritetiniai kriterijai	Balų skaičius
1	Apželdinimas vyksta mažiau palankioje ūkininkauti vietovėje	35
2	Lapuočių procentas yra didesnis nei 30 procentų (už kiekvienus papildomus 5 procentus lapuočių rūšių – 1 prioritetinis balas)	Daugiausia 14
3	Nenaudojamos cheminės medžiagos įveisiant, apsaugant ir prižiūrint mišką	5
4	Apželdinimo plotas didesnis negu 1 ha (už kiekvieną didesnę kaip 1 ha plotą – 0,5 prioritetinio balo)	Daugiausia 15
5	Paraiška pateikta „ūkininkų ir asociacijų“ kategorijai priklausančių pareiškėjų	15
6	Paraiška pateikta žemės ar miško savininkų asociacijos narių ¹⁴	5

¹⁴ „Asociacija“ šiame kontekste tai žemės ar miško savininkų asociacijos, kooperatyvai ar kitos struktūros, įsteigtos žemės ar miškų savininkų.

7	Paraiška pateikta grupės pareiškėjų, kurie apželdina kaimynines žemes	11
	Iš viso	100

43. Nustačius pažeidimus, išskyrus nenugalimos jėgos (force majeure) atvejus, taikomos šios sankcijos:

43.1. jei patikros metu nustatoma, kad apželdintas plotas yra mažesnis nei deklaruotas (viršijant leistiną paklaidą – 7 proc.):

43.1.1. kai neapželdinta nuo 7 proc. iki 15 proc. deklaruoto ploto, miško įveisimo išmokos suma mažinama 20 proc.;

43.1.2. kai neapželdinta nuo 16 proc. iki 20 proc. deklaruoto ploto, miško įveisimo išmokos suma mažinama 50 proc.;

43.1.3. kai neapželdinta daugiau nei 20 proc. deklaruoto ploto, miško įveisimo išmokos suma mažinama 100 proc.

43.2. Jei želdinimo darbų vertinimo metu nustatyta, kad:

43.2.1. dirvos paruošimo kokybė įvertinta patenkinamai, miško įveisimo išmokos suma mažinama 10 proc.;

43.2.2. dirvos paruošimo kokybė įvertinta blogai, miško įveisimo išmokos suma mažinama 20 proc.;

43.2.3. sodmenų (sėklų) kokybė įvertinta patenkinamai, miško įveisimo išmokos suma mažinama 10 proc.;

43.2.4. sodmenų (sėklų) kokybė įvertinta blogai, miško įveisimo išmokos suma mažinama 20 proc.;

43.2.5. pasodinimo (pasėjimo) kokybė įvertinta patenkinamai, miško įveisimo išmokos suma mažinama 20 proc.;

43.2.6. pasodinimo (pasėjimo) kokybė įvertinta blogai, miško įveisimo išmokos suma mažinama 50 proc.;

43.2.7. želdinių tankumo reikalavimų atitikimas įvertintas patenkinamai, miško įveisimo išmokos suma mažinama 10 proc.;

43.2.8. želdinių tankumo reikalavimų atitikimas įvertintas blogai, miško įveisimo išmokos suma mažinama 30 proc.

43.3. Jei įvertinus želdinių apsaugos kokybę nustatyta, kad:

43.3.1. želdinių apsaugos kokybė įvertinta patenkinamai, prarastųjų pajamų kompensavimo išmoka vienerius metus po patikrinimo nemokama;

43.3.2. želdinių apsaugos kokybė įvertinta blogai, prarastųjų pajamų kompensavimo išmokos suma mažinama 100 proc. penkeriems metams po patikrinimo.

43.4. Jei įvertinus želdinius 5-8 metais po pasodinimo nustatyta, kad:

43.4.1. želdiniai įvertinti patenkinamai, prarastųjų pajamų kompensavimo išmokos suma mažinama 50 proc. vieneriems metams po patikrinimo;

43.4.2. kad želdiniai įvertinti blogai, prarastųjų pajamų kompensavimo išmokos suma mažinama 100 proc. visam prarastųjų pajamų kompensavimo išmokų laikotarpiui po patikrinimo.

43.5. pareiškėjui nepateikus kasmetinio mokėjimo prašymo, parama einamaisiais metais nemokama;

43.6. pareiškėjui 6-20 metais 3 metus iš eilės nepateikus kasmetinių mokėjimo prašymų, parama nutraukiama.

44. 43.1-43.2 punktuose nurodyti įvertinimai atliekami vadovaujantis aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 18 d. patvirtintu įsakymu Nr. 659.

45. Visų 43.1.1-43.2.8 punktuose nurodytų sankcijų suma neturi viršyti 100 proc.

46. Visų 43.3-43.4 punktuose nurodytų sankcijų suma neturi viršyti 100 proc.

47. Nustačius apgaulės ir sąmoningos klastotės atvejus, paraiška atmetama.

■ VI. ATSAKOMYBĖ

48. Už paraiškose pateiktos informacijos teisingumą atsako pareiškėjas.

49. Už paraiškų priėmimą, pirminę paraiškų ir kitų dokumentų patikrinimą bei suformuotų bylų perdavimą Agentūros centriniam padaliniui atsako KDTS.

50. Už paraiškų vertinimą, sprendimų dėl paramos suteikimo priėmimą, lėšų apskaitą ir išmokėjimą atsako Agentūra.

51. Subjektai, gavę išmokas neteisėtai, arba asmenys, prisidėję prie neteisėtų išmokų mokėjimo (sąmoningai patvirtinę klaidingus duomenis), atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

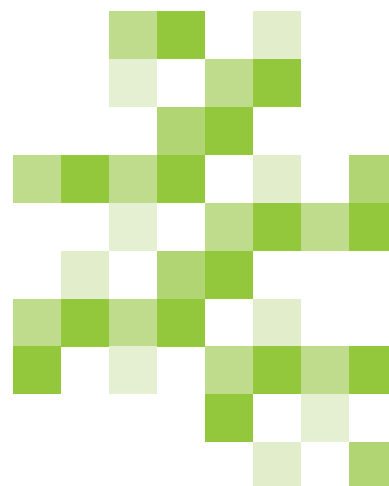
■ VII. TAISYKLIŲ KEITIMO TVARKA

52. Šios taisyklės gali būti keičiamos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu. Pasikeitus šiose taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos tų teisės aktų nuostatos.

**Kaimo plėtros
2004-2006 metų
plano priemonė**

Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku

Paraiškos forma

6.1	tvoros	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / / _ /		
	darbas	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / / _ /	☐	☐
6.2	repelentai	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /		
	darbas	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	☐	☐
6.3	individuali apsauga	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /		
	darbas	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	☐	☐
6.4	spąstai	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /		
	darbas	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	☐	☐
6.5.	jaukai	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /		
	darbas	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	☐	☐
6.6.	įrenginiai plėšriesiems paukščiams privilioti	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /		
	darbas	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	☐	☐
6.7	_/ / / / / / / / _/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /		
	_/ / / / / / / / _/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	☐	☐
7	Piktžolių, nepageidaujamų medžių ir krūmų, stelbiančių pasodintus medelius, sunaikinimas mechaniniu būdu	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	☐	☐
8	Miško želdinių apsauga nuo ligų ir kenkėjų	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	☐	☐
9	Priešgaisrinių apsaugos juostų įrengimas	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	☐	☐
10	_/ / / / / / / / _/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /		
11	_/ / / / / / / / _/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /		
	Viso projekto vertė		_/ / / / / / / /	_/ / / / / / / /		

VI. PROJEKTO FINANSAVIMO ŠALTINIAI*

(pildoma, kai želdinamas plotas >5 ha)

	Pavadinimas	Suma / pajamos, tūkst. Lt	Nuoroda į patvirtinanti informacijos šaltinį
1	Turimos piniginės lėšos	___/___/___/___/___/___/___/___/___/___/	_____
2	Kitos lėšos	___/___/___/___/___/___/___/___/___/___/	_____
3	Papildomai sukauptos nuosavos lėšos	___/___/___/___/___/___/___/___/___/___/	_____
4	Paskola	___/___/___/___/___/___/___/___/___/___/	_____
5	Planuojama paskola	___/___/___/___/___/___/___/___/___/___/	_____
6		___/___/___/___/___/___/___/___/___/___/	_____
7		___/___/___/___/___/___/___/___/___/___/	_____
8		___/___/___/___/___/___/___/___/___/___/	_____
	Iš viso	___/___/___/___/___/___/___/___/___/___/	_____

VII. Priedai

Eil. Nr.	Dokumento pavadinimas	Pažymėti	Puslapių skaičius
1	Privalomi pateikti dokumentai:		
1.1	asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas ir jo kopija	☐	___/___/___/
1.2	dokumentai, patvirtinantys žemės nuosavybės teisę ir jų kopija	☐	___/___/___/
1.3	pranešimas apie žemės ūkio ir kaimo valdos įregistravimą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre, identifikavimo kodo suteikimą ir jo kopija	☐	___/___/___/
1.4	leidimas įveisti mišką, išduotas teritorinio žemėtvarkos skyriaus	☐	___/___/___/
1.5	miško želdinimo projektas, patvirtintas valstybinio miškų pareigūno	☐	___/___/___/
1.6	komerciniai pasiūlymai iš prekių ar paslaugų tiekėjų, produkcijai ar paslaugoms, susijusioms su projekto įgyvendinimu pirkti (jei įsigyjamų prekių ar paslaugų vertė didesnė nei 34 528 litai (10 tūkst. eurų), turi būti pristatyti 3 komerciniai pasiūlymai)	☐	___/___/___/
1.7	Valstybinės mokesčių inspekcijos pažyma apie atsiskaitymą su biudžetu**	☐	___/___/___/

* Projekto finansavimo šaltiniai - tai turimos piniginės lėšos, veiklos lėšos (uždirtos pajamos ar kitokia ekonominė nauda, gauta vykdant bet kokią komercinę ar gamybinę veiklą projekto įgyvendinimo laikotarpiu), papildomai sukauptos nuosavos lėšos, planuojama paskola ir kt.

** Pažyma turi būti išduota ne anksčiau kaip prieš 1 mėnesį iki paraiškos pateikimo dienos.

1.8	Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos pažyma apie atsiskaitymą su šiuo fondu***	☐	__/__/__
2	Dokumentai pateikiami didesnėms prarastųjų pajamų išmokoms gauti („ūkininkų ar asociacijos“ kategorijai):		
2.1	dokumentai įrodantys, kad bent dvejus paskutinius metus ūkyje yra tvarkoma buhalterinė apskaita, ar kiti dokumentai įrodantys, kad pareiškėjas vykde žemės ūkio veiklą	☐	__/__/__
2.2	paskutinių dvejų metų Pasėlių deklaracijos kopijos	☐	__/__/__
3	Papildomi dokumentai:		
3.1	įmonės įregistravimo pažymėjimas ir įmonės įstatai (jei pareiškėjas yra įmonė, kooperatyvas arba asociacija)	☐	__/__/__
3.2	ūkininko ūkio įregistravimo pažymėjimas	☐	__/__/__
3.3	asociacijos ar kitos miško ar žemės savininkus vienijančios organizacijos nario pažymėjimas (sertifikatas, pažyma)	☐	__/__/__
3.4	dokumentai, patvirtinantys pareiškėjo pajėgumą apmokėti numatytą projekto dalį (bankinės sąskaitos išrašas, paskolos sutartis, informacinis-garantinis banko raštas, kiti)	☐	__/__/__
3.5	įmonės jungtinės veiklos partnerystės sutartis; akcininkų (pajininkų), narių, bendrovės valdymo tarybos ar pan. pritarimas projektui	☐	__/__/__
3.6	paskutinių metų Pasėlių deklaracijos (geros agrarinės būklės žemės ūkio naudmenų ir pasėlių) kopija	☐	__/__/__
3.7		☐	__/__/__
3.8		☐	__/__/__

VIII. PAREIŠKĖJO DEKLARACIJA

Pasirašytinai patvirtinu, kad esu susipažinęs su ES paramos lėšų teikimo tvarka ir taisyklėmis. Visa informacija, pateikta mano Paraiškoje ir kituose pridedamuosiuose dokumentuose, yra teisinga šio dokumento pasirašymo dieną. Žinau, kad išlaidos, išskyrus miško želdinimo projekto parengimo, patirtos iki sutarties pasirašymo, yra nekompensuojamos. Taip pat įsipareigoju:

1. laikytis paramos suteikimo ir panaudojimo sąlygų, su kuriomis esu išsamiai susipažinęs;
2. želdindamas, prižiūrėdamas ir saugodamas įveistą mišką, laikytis miškų priežiūros ir apsaugos reikalavimų, nustatytų Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos miško želdinimo, priežiūros ir apsaugos reikalavimuose****;
3. žuvusius sodmenis atsodinti, o vietoj nesudygusių sėklų pakartotinai pasodinti sodmenis, išsaugant projektuotą želdinių rūšinę sudėtį;
4. per vieną mėnesį nuo miško įveisimo, kartu su Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamento valstybiniu miškų pareigūnu, įvertinti miško želdinimo darbus;
5. pirmaisiais ir trečiaisiais metais po miško pasodinimo, kartu su Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamento valstybiniu miškų pareigūnu, atlikti miško želdinių inventorizaciją;

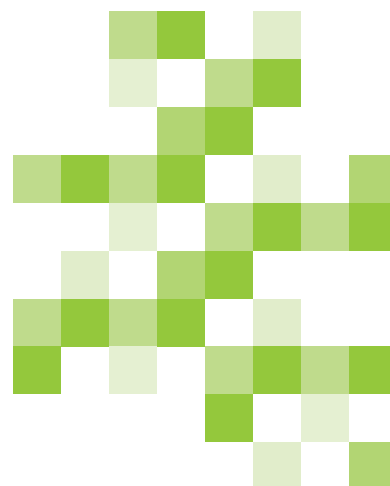
*** Pažyma turi būti išduota ne anksčiau kaip prieš 1 mėnesį iki paraiškos pateikimo dienos.

**** Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 18 d. įsakymas Nr. 659 „Dėl Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų bei miško želdinimo darbų, želdinių ir želdinių apskaitos bei vertinimo metodikos patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 39-1280; Nr. 42).

**Kaimo plētros
2004-2006 metų
plano priemonė**

Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku

**Paraiškos pildymo
instrukcija**

PARAIŠKOS PARAMAI GAUTI PAGAL KAIMO PLĖTROS 2004-2006 METŲ PLANO PRIEMONĘ „ŽEMĖS ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖS APŽELDINIMAS MIŠKU“ PILDYMO INSTRUKCIJA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pagal šią instrukciją pildoma taisyklių 1 priede pateikta paraiška.
2. Paraiška turi būti pildoma lietuvių kalba, didžiosiomis raidėmis, aiškiu įskaitomu šriftu, be taisymų ir pabraukimų. Raidės ir skaičiai įrašomi tiksliai į jiems skirtas vietas, nepažeidžiant nurodytų linijų. Simboliams įrašyti skiriamas vienas langelis.
3. Pareiškėjas paraišką pildo atsakydamas į paraiškoje numatytus klausimus „taip“, „ne“ (pasirinktas atsakymo variantas pažymimas kryžiuoku) ar įrašydamas atitinkamus duomenis.
4. Duomenis pareiškėjas ima iš registru, miško želdinimo projekto, pažymų, gautų iš atsakingų institucijų, ir papildomų dokumentų.
5. Želdinamas plotas turi būti nurodomas dviejų skaitmenų po kablelio tikslumu.
6. Pirmojo paraiškos lapo viršutinėje dalyje esančią lentelę pildo Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos Kontrolės departamento teritorinio skyriaus (toliau – KDTS) tarnautojas, priimdamas paraišką.

II. PARAIŠKOS PIRMOJO LAPO VIRŠUTINĖS LENTELĖS PILDYMAS

7. Pirmąjį lapą pildo Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos Kontrolės departamento teritorinio skyriaus (toliau – KDTS) tarnautojas – vyr. specialistas – registratorius.
8. Eilutėje „Kontrolės departamento teritorinis skyrius“ nurodomas KDTS, kuriame pateikiama paraiška.
9. Eilutėje „Paraiškos registracijos data ir registracijos Nr.“ nurodoma paraiškos pateikimo KDTS data ir paraiškos registracijos numeris. Paraiškos registracijos numerį suteikia Kaimo paramos programų administravimo informacinė sistema (toliau – KPPAIS), KDTS tarnautojui įregistravus paraišką informacinėje sistemoje.
10. Eilutėje „Paraišką užregistravusio tarnautojo pareigos, parašas, vardas, pavardė“ KDTS tarnautojas (vyr. specialistas-registratorius), padaręs įrašą nurodo savo pareigas, vardą, pavardę ir pasirašo.
11. Eilutėje „Paraiška vertinti priimta“ pažymima, jei paraiška priimta.
12. Eilutėje „Paraiška atmesta“ pažymima, jei paraiška atmesta.
13. Eilutėje „Paraiškos priėmimo / atmetimo data“ nurodoma paraiškos priėmimo / atmetimo data.
14. Eilutėje „Paraišką priėmęs / atmetęs tarnautojas“ KDTS tarnautojas, padaręs įrašą, nurodo savo pareigas, vardą, pavardę ir pasirašo.

■ III. PARAIŠKOS PIRMOJO LAPO, IŠSKYRUS VIRŠUTINĘ LENTELE, PILDYMAS

15. Eilutėje „Pareiškėjo vardas, pavardė / juridinio asmens teisinė forma ir pavadinimas“ nurodomas pareiškėjo vardas, pavardė / juridinio asmens teisinė forma ir pavadinimas.

16. Eilutėje „Adresas/buveinė“ nurodomas fizinio asmens gyvenamosios vietos / juridinio asmens buveinės adresas, kuriuo siunčiama korespondencija: savivaldybės pavadinimas, seniūnijos pavadinimas, gyvenamosios vietovės, gatvės pavadinimas, namo ir buto numeriai, pašto indeksas, jei yra telefono ir fakso numeriai, elektroninis paštas.

■ IV. PARAIŠKOS I DALIES „INFORMACIJA APIE PAREIŠKĖJĄ“ PILDYMAS

17. Eilutėje „Žemės ūkio ir kaimo valdos identifikavimo kodas“ nurodomas žemės ūkio ir kaimo valdos identifikavimo kodas, kuris yra suteikiamas įregistravus valdą Žemės ūkio ir kaimo verslo registre.

18. Eilutėje „Fizinio asmens duomenys“ nurodomas asmens kodas, ūkininko unikalus ūkio identifikavimo kodas, jei pareiškėjas yra įregistravęs ūkį Ūkininkų ūkio registre.

19. Eilutėje „Juridinio asmens duomenys“ nurodomi juridinio asmens įmonės kodas ir įmonės įregistravimo data.

20. Eilutė „Žemės ūkio ir kaimo valdos adresas, jei skiriasi nuo gyvenamosios vietos (buveinės)“ pildoma tuo atveju, jei žemės ūkio ir kaimo valdos adresas skiriasi nuo fizinio asmens gyvenamosios vietos ar juridinio asmens buveinės adreso. Nurodomas fizinio / juridinio asmens valdos adresas: savivaldybės, seniūnijos, gyvenamosios vietovės pavadinimai.

21. Eilutėje „Informacija Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos apie tai, kur pageidaujate pervesti išmokų sumą“ nurodomi banko rekvizitai, kur turi būti pervesta apskaičiuota paramos suma: banko pavadinimas, banko kodas ir atsiskaitomosios sąskaitos numeris.

■ V. PARAIŠKOS II DALIES „PAPILDOMA INFORMACIJA APIE PAREIŠKĖJĄ“ PILDYMAS

22. Eilutėje „Ar želdinamas plotas yra geros agrarinės būklės?“ jei želdinamas plotas yra geros agrarinės būklės, žymima „taip“, jei nėra – žymima „ne“.

23. Eilutėje „Pagal kurią kategoriją teikiama paraiška?“ pareiškėjas nurodo, pagal kurią kategoriją teikia paraišką ir pažymi kryžiu: ar jis priskiriamas „ūkininko ar asociacijos“ (2.1) kategorijai, ar „kitų“ (2.2) kategorijai. Jeigu pareiškėjas priskiriamas „ūkininko ar asociacijos“ kategorijai, jis atsako į klausimą „Ar tvarkote supaprastintą buhalterinę apskaitą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus?“ (2.1.1). Jeigu atsakymas „ne“, reikia atsakyti į klausimą „Ar įsipareigojate tvarkyti supaprastintą buhalterinę apskaitą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus?“ (2.1.2).

24. Eilutėje „Vidutinės ūkio pajamos iš hektaro per praėjusius ataskaitinius metus“ pareiškėjas nurodo, kokias vidutines pajamas iš hektaro (mišku želdinamame plote) gavo per praėjusius ataskaitinius metus.

25. Eilutėje „Ar esate miško ar žemės savininkų asociacijos (kooperatyvo ar kitos savininkus vienijančios organizacijos) narys?“, jei pareiškėjas yra miško ar žemės savininkų asociacijos (kooperatyvo ar kitos savininkus

vienijančios organizacijos) narys, žymima „taip“ ir nurodomas miško ar žemės savininkų asociacijos (kooperatyvo ar kitos savininkus vienijančios organizacijos) pavadinimas, jei nėra - žymima „ne“.

26. Eilutėje „Jei mišku želdinami kaimyniniai žemės sklypai, prašome nurodyti kaimynų duomenis“, jei mišku želdinami kaimyniniai žemės sklypai, kurie tarpusavyje ribojasi, nurodomi kaimynų vardai, pavardės, asmens kodai, žemės ūkio ir kaimo valdų identifikavimo kodai, kurie yra suteikiami Žemės ūkio ir kaimo verslo registro.

27. Eilutėje „Ar esate pateikęs paraišką paramai gauti pagal Kaimo plėtros 2004-2006 m. plano priemonę „Ankstyvas ūkininkų pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ arba gaunate paramą pagal šią priemonę?“, jei pareiškėjas yra pateikęs paraišką paramai gauti pagal Kaimo plėtros 2004-2006 m. plano priemonę „Ankstyvas ūkininkų pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ arba gauna paramą šioje priemonėje kaip perleidėjas ar ūkio darbuotojas, žymima „taip“. Jei pareiškėjas nėra pateikęs paraiškos paramai gauti pagal Kaimo plėtros 2004-2006 m. plano priemonę „Ankstyvas ūkininkų pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ ir negauna paramos pagal šią priemonę, žymima „ne“.

28. Eilutėje „Ar esate PVM mokėtojas?“, jei pareiškėjas yra PVM mokėtojas, žymima „taip“ ir nurodomas PVM mokėtojo kodas. Jei pareiškėjas nėra PVM mokėtojas, žymima „ne“.

■ VI. PARAIŠKOS III DALIES „ATITIKIMAS PRIORITETO KRITERIJAMS“ PILDYMAS

29. Eilutėje „Ar apželdinimas mišku vyksta mažiau palankioje ūkininkauti vietovėje?“, jei apželdinimas vyksta mažiau palankioje ūkininkauti vietovėje, žymima „taip“, jeigu kitose vietovėse, žymima „ne“.

30. Eilutėje „Koks yra želdinamų lapuočių procentas?“ nurodomas želdinamų lapuočių procentas. Jei želdinami keli sklypai, rašomas išvestinis lapuočių procentas visiems sklypams.

31. Eilutėje „Ar įveisdamas, apsaugodamas ir prižiūrėdamas mišką nenaudosite cheminių medžiagų?“, jei pareiškėjas, įveisdamas, apsaugodamas ir prižiūrėdamas mišką išsipareigoja nenaudoti cheminių medžiagų, žymima „taip“, jeigu žada naudoti – žymima „ne“.

32. Eilutėje „Ar apželdinamas plotas didesnis negu 1 ha?“, jei apželdinamas plotas mažesnis negu 1 ha, žymima „ne“. Jei jis didesnis negu 1 ha, žymima „taip“ ir skiltyje „reikšmė“ nurodomas plotas hektarais.

33. Eilutėje „Ar atitinkate „ūkininko ar asociacijos“ keliamus kriterijus?“ jei pareiškėjas atitinka „ūkininko ar asociacijos“ keliamus kriterijus, žymima „taip“, jei neatitinka, žymima „ne“.

34. Eilutėje „Ar esate miško ar žemės savininkų asociacijos (kooperatyvo ar kitos savininkus vienijančios organizacijos) narys?“, jei pareiškėjas yra miško ar žemės savininkų asociacijos (kooperatyvo ar kitos savininkus vienijančios organizacijos) narys, žymima „taip“, jei nėra, žymima „ne“.

35. Eilutėje „Ar paraiškas teikia grupė pareiškėjų, kurie apželdina kaimynines žemes?“, jei paraiškas teikia grupė pareiškėjų, kurie apželdina kaimynines žemes, žymima „taip“ ir skiltyje „reikšmė“ nurodomas pareiškėjų skaičius. Jei paraišką teikia ne grupė pareiškėjų, žymima „ne“.

■ VII. PARAIŠKOS IV DALIES „PROJEKTAS“ PILDYMAS

36. Eilutėje „Projekto įgyvendinimo pradžia“ nurodomi projekto įgyvendinimo pradžios metai.

37. Eilutėje „Projekto įgyvendinimo vieta“ nurodomas vietovės, kur bus įgyvendinamas projektas, adresas.

-
38. Eilutėje „Žemės sklypo unikalus numeris“ nurodomas žemės sklypo unikalus numeris.
39. Eilutėje „Kadastro Nr.“ nurodomas kadastro numeris.
40. Eilutėje „Įveisiamo miško plotas“ nurodomas įveisiamo miško plotas hektarais.
41. Eilutėje „Ar miškas įveisiamas saugomoje teritorijoje?“, jei miškas įveisiamas saugomoje teritorijoje, žymima „taip“, jei nesaugomoje – žymima „ne“.
42. Eilutėje „Įveisiamo miško funkcinė paskirtis“ nurodoma ir atitinkamai pažymima, kurią miško funkcinę paskirtį atliks įveisiamas miškas.
43. Eilutėje „Želdinamos naudmenos“ nurodoma, kokios naudmenos yra želdinamos, jų plotas, bloko numeris ir lauko numeris. Jeigu želdinami deklaruoti plotai, lauko numeris turi sutapti su šio lauko numeriu Pasėlių deklaracijoje.
44. Eilutėse „Medžių, krūmų rūšis; Procentinė sudėtis; Sodmenų / sėklų kiekis, vnt./kg (visame želdinamame sklype)“ atitinkamai pagal medžių, krūmų rūšis nurodoma jų procentinė sudėtis ir sodmenų / sėklų kiekis, vnt./kg.
45. Eilutėse „Spygliuočių procentas; Lapuočių procentas“ nurodoma, koks yra želdinamo ploto spygliuočių ir lapuočių procentas.

■ VIII. PARAIŠKOS V DALIES „DETALEI PROJEKTO ĮGYVENDINIMO PIRMAISIAIS METAIS SĄMATA“ PILDYMAS

46. Skyriuje „Detali projekto pirmų metų įgyvendinimo sąmata“ pagal išlaidų grupes nurodomos išlaidos pirmiesiems projekto įgyvendinimo metams be PVM; su PVM ir kas atliks darbus. Nurodoma viso projekto vertė be PVM ir su PVM.

■ IX. PARAIŠKOS VI DALIES „PROJEKTO FINANSAVIMO ŠALTINIAI“ PILDYMAS

47. Skyriuje „Projekto finansavimo šaltiniai“, jeigu želdinamas plotas yra didesnis negu 5 ha, būtina nurodyti finansavimo šaltinius, pagal kuriuos bus vykdomas projektas.

■ X. PARAIŠKOS VII DALIES „PRIEDAI“ PILDYMAS

48. Skyriuje „Priedai“ nurodomi pareiškėjo pateikti papildomi dokumentai. Pateikti dokumentai pažymimi kryžiu, nurodomas kiekvieno pateikto dokumento puslapių skaičius.

■ XI. PARAIŠKOS VIII DALIES „PAREIŠKĖJO DEKLARACIJA“ PILDYMAS

49. Eilutėje „Pareiškėjo pareigos; Parašas; pareiškėjo vardas, pavardė“ pareiškėjas nurodo savo pareigas, pasirašo, parašo savo vardą, pavardę.

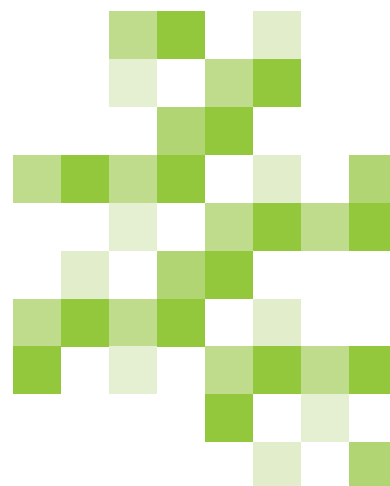
50. Eilutėje „Pareiškėjo įgalioto asmens pareigos, parašas, vardas, pavardė“ pareiškėjo, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka, įgaliotas rūpintis paramos gavimu asmuo pasirašo, nurodo savo vardą, pavardę ir pareigas.

51. Eilutėje „Jei projektą parengė ir paraišką padėjo užpildyti konsultantas“, nurodomas konsultanto vardas, pavardė, institucijos pavadinimas, telefono ir fakso numeriai.

**Kaimo plėtros
2004-2006 metų
plano priemonė**

Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku

**Miško želdinimo
projekto rengimo
rekomendacijos**

Miško želdinimo projekto rengimo rekomendacijos

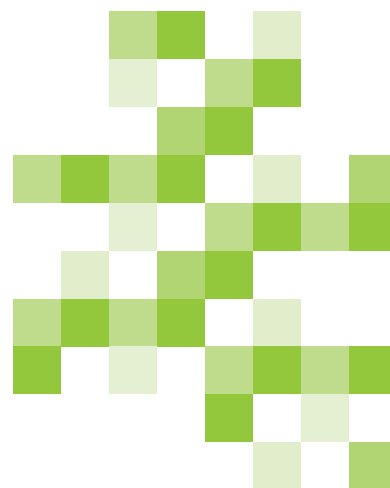
1. Miško želdinimo projektas (toliau – Projektas) rengiamas įveisiant mišką žemės ūkio, miškų ūkio arba kitos paskirties žemėje. Projektą sudaro brėžinys ir projektuojamų miško želdinių aprašymas.
2. Brėžinys rengiamas masteliu 1:10000. Jame nurodoma: numatomo įveisti miško vieta ir ribos, padėtis pasaulio šalių atžvilgiu, gretimi žemės savininkai arba kiti objektai, plotas.
3. Miško želdinių aprašyme nurodoma: miško įveisimo vieta, savininko vardas, pavardė, asmens kodas, projekto vykdymo metai ir sezonas, bendras sklypo, kuriame numatoma įveisti mišką, plotas, želdinių funkcinė paskirtis (rekreacinė, apsauginė ar ūkinė), trumpas želdavietės ir jos paruošimo aprašymas, projektuojamų želdinių rūšinė sudėtis ir tankumas, sodmenų tipas, atstumai tarp sodinamų medelių, jų išdėstymas ir poreikis visam plotui pagal medžių ir krūmų rūšis, miško įveisimo ir dirvos ruošimo būdai, želdinių apsaugos priemonės, taip pat nurodomas perspektyvių tikslinių medžių ir krūmų rūšių savaiminukų kiekis ir jų išsidėstymo pobūdis.
Tais atvejais, kai atskirose sklypo dalyse bus projektuojami skirtingos rūšinės sudėties želdiniai arba bus savaimė atželiančių tikslinėmis medžių rūšimis plotelių, kurių plotas didesnis kaip 0,1 ha (pvz., sklypo plotas 3,8 ha, tačiau 1,5 ha bus sodinamas ąžuolynas, 1,3 ha – mišrus eglė ir juodalksnių medynas, 1 ha – savaimė atžels beržynas), tai sklypo brėžinyje šios sklypo dalys turi būti pažymėtos, viduryje įrašant numerį arba raidę (1, 2, 3 arba A, B, C ir pan.).
Sklype gali būti tikslinių medžių ir krūmų rūšių perspektyvių savaiminukų, išsidėsčiusių grupėmis ir tolygiai, todėl projektuojant juos reikėtų įtraukti į želdinių rūšinę sudėtį ir, atsižvelgiant į jų kiekį, atitinkamai sumažinti sodinamų medelių skaičių. Želdinių tankumas projektuojamas atsižvelgiant į želdinių funkcinę paskirtį.
4. Projektuojamų miško želdinių aprašymas pateikiamas Projekto brėžinio apačioje arba pridedamas atskiras aprašymas su duomenimis.
5. Projektas turi būti patvirtintas miškų urėdo pavaduotojo miškininkystei (patvirtintas miškų urėdijos antspaudu, nurodoma urėdo pavaduotojo miškininkystei vardas, pavardė, parašas bei patvirtinimo data). Projektą tvirtinantis valstybinis miškų pareigūnas projekte turi nurodyti, iš kokių provenencijų (kilmių) rajonų gali būti įvežama miško dauginamoji medžiaga tų medžių rūšių, kurioms tokie rajonai nustatyti. Jei žemės savininkas norės naudoti miško dauginamąją medžiagą iš kitų kilmių rajonų, nei nurodė tvirtinantis projektą pareigūnas, arba iš užsienio, jis turi turėti Miško sėklų ir sodmenų inspekcijos leidimą.
6. Gali būti atveju, kai nuo Projekto parengimo iki želdinių įveisimo gali praeiti nemažai laiko, taip pat gali iškilti problemų, įsigyjant suprojektuotų medžių ir krūmų rūšių sodmenų, todėl jos gali būti pakeistos kitomis. Tokiais atvejais, vadovaujantis Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 659 (Žin., 2004, Nr. 39-1280), 15 punktu, Miško želdinimo projekte galimi pakeitimai, kurie turi būti patvirtinti miškų urėdo pavaduotojo miškininkystei.
7. Projektuojant miško įveisimo ir dirvos ruošimo būdus, želdinių tankumą, apsaugos priemones ir kt., būtina vadovautis Miškų atkūrimo ir įveisimo nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m.

gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 659 (Žin., 2004, Nr. 39–1280) bei kitomis miško želdinių įveisimo ne miško žemėje rekomendacijomis. Projektuojant želdinių rūšinę sudėtį, būtina atsižvelgti į būsimų želdinių funkcinę paskirtį, žemės derlingumą, dirvožemio drėgnumą bei savininko pageidavimus. Želdinių sudėtyje turi būti ne mažiau kaip 20 procentų lapuočių medžių ir krūmų rūšių.

**Kaimo plētros
2004-2006 metų
plano priemonė**

Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku

**Maksimalūs
išmokų dydžiai**

1 lentelė. Maksimalios miško įveisimo ir įveisto miško priežiūros ir apsaugos išmokos

	Miško įveisimo išmoka *	Įveisto miško priežiūros ir apsaugos išmoka **					Bendra išmoka
		1-ieji metai	2-ieji metai	3-ieji metai	4-ieji metai	5-ieji metai	
		EUR/ha	EUR/ha	EUR/ha	EUR/ha	EUR/ha	
Spygliuočių miškas su lapuočių priemaiša iki 30 proc.	1009	885	101	101	101	63	2260
Spygliuočių miškas su lapuočių priemaiša 31-50 proc.	1158	915	122	122	122	80	2519
Lapuočiai miške sudaro 51-80 proc.	1394	962	152	152	152	92	2904
81-100 proc. lapuočių miškas	1548	992	203	203	203	161	3310

*Miško įveisimo išmoka mokama faktinėms miško įveisimo išlaidoms atlyginti neviršijant maksimalaus lentelėje pateikto išmokos dydžio. Išmoka išmokama įveisus mišką ir pateikus faktines miško įveisimo išlaidas patvirtinančius dokumentus. Jeigu žemės savininkas miško įveisimo darbus (parengia miško želdinimo projektą, paruošia dirvą, pasodina sodmenis, pasėja sėklas) atlieka pats ir nepateikia išlaidas šiems darbams atlikti patvirtinančių dokumentų, jam kompensuojama 60 proc. 2 lentelėje nurodytų išlaidų.

**Įveisto miško priežiūros ir apsaugos išmoka faktinėms išlaidoms atlyginti iki maksimalaus lentelėje pateikto išmokos dydžio išmokama kasmet. Išmoką sudaro šios išlaidos: miško želdinių papildymo (už įveistų želdinių papildymą kompensuojama iki 30 procentų pasodintų sodmenų / pasėtų sėklų ir sodinimo / sėjimo išlaidų; tik stichinių nelaimių (sausrų, šalčių ir kt.) atveju, išmoką galima padidinti kompensuojant iki 50 procentų pasodintų sodinukų ir sodinimo išlaidų), ravėjimą (piktžolių, nepageidaujamų medžių ir krūmų, naikinimas mechaniniu būdu) – 60 EUR/ha, želdinių apsaugą nuo žvėrių ir pelinių graužikų 650 EUR/ha (darbas 290 EUR/ha) (tvoros, repelentai, individuali apsauga ir kt.). Želdiniai turi būti papildyti per metus nuo įveisto miško inventorizacijos. Apsaugos priemonės reikia išsamiai nurodyti želdinimo projekte kartu su jų išlaidomis. Už tvoras ir individualias medelių apsaugos priemones kompensuojama tik pirmaisiais metais. Už mineralizuotas priešgaisrines juostas kompensuojama iki 15 EUR/ha pirmaisiais metais. Įveisto miško priežiūros ir apsaugos išmoka kitiems 2–4 metams skirta želdinių ravėjimo, apsaugos nuo žvėrių ir pelinių graužikų (įrengtų apsaugos priemonių tinkamai būklei palaikyti, jeigu buvo naudoti repelentai – jiems pirkti ir panaudoti), ligų ir kenkėjų, gaisrų, mechaninių pakenkimų išlaidoms kompensuoti. Už cheminių medžiagų įsigijimą ir darbą su jomis nekompensuojama. Jeigu įveisto miško savininkas miško priežiūros ir apsaugos darbus atlieka pats (papildo žuvusius želdinius, ravi, naikina nepageidaujamus medelius ir krūmus, įrengia apsaugos priemones ir pan.), jam kompensuojama 60 proc. aukščiau nurodytų tinkamų maksimalių išlaidų, išskyrus tinkamas išlaidas už įsigytus sodmenis, medžiagas ir kitas priemones želdinių apsaugai, už kurias pagal pateiktus dokumentus kompensuojama iki maksimalių nurodytų išmokų dydžio.

2 lentelė. Maksimalūs miško įveisimo išmokų dydžiai

Veikla	Vienetai	EUR/1000 sodinukų	Maksimalus tankumas, sodmenų (kg sėklų)/ha	Iš viso išlaidų EUR/ha
1. Miško želdinimo projekto parengimas	EUR/ha			25
2. Dirvos paruošimas	EUR/ha			120
3. Želdiniuose vyraujančių spygliuočių medžių rūšių sodmenų išlaidos *:				
paprastoji pušis – <i>Pinus sylvestris L.</i>	EUR/1000 sodmenų	35	5500	193
paprastoji eglė – <i>Picea abies (L.) H. Karst.</i>	EUR/1000 sodmenų	115	3500	403
maumedis – <i>Larix Mill.</i>	EUR/1000 sodmenų	225	2000	450
4. Želdiniuose vyraujančių lapuočių medžių rūšių sodmenų išlaidos:				
paprastasis ąžuolas – <i>Quercus robur L.</i> , bekotis ąžuolas – <i>Quercus petraea Liebl.</i>	EUR/1000 sodmenų	345	4100	1415
karpotasis beržas – <i>Betula pendula Roth.</i>	EUR/1000 sodmenų	88	4100	361
paprastasis ošis – <i>Fraxinus excelsior L.</i>	EUR/1000 sodinukų	170	4100	697
mažalapė liepa – <i>Tilia cordata Mill.</i>	EUR/1000 sodmenų	750	3500	2625
paprastasis klevas – <i>Acer platanoides L.</i>	EUR/1000 sodmenų	750	4100	3075
juodalksnis – <i>Alnus glutinosa L.</i>	EUR/1000 sodmenų	88	3500	308
drebulė (selekcijai) – <i>Populus tremula L.</i>	EUR/1000 sodmenų	1160	2000	2319
5. Kitų želdinių sudėtyje esančių lapuočių sodmenų išlaidos:				

*Sodmenų / sėklų kiekis į hektarą apskaičiuojamas pagal rūšių sudėtį, po to atitinkamai apskaičiuojamos išlaidos.

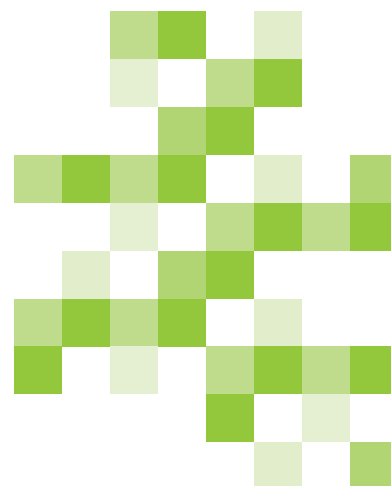
melsvalapis erškėtis (<i>Rosa dumalis</i> Bechst., miškinis erškėtis – <i>Rosa majalis</i> Herrm., paprastasis erškėtis – <i>Rosa canina</i> L., grauželinė gudobelė – <i>Crataegus oxyacantha</i> L., vienapiestė gudobelė – <i>Crataegus monogyna</i> Jacq., paprastoji ieva – <i>Padus avium</i> Mill., paprastoji kriaušė – <i>Pyrus communis</i> L., miškinė kriaušė – <i>Pyrus pyraster</i> Burgsd, miškinė obelis – <i>Malus sylvestris</i> (L.) Mill., europinis ožekšnis – <i>Euonymus europaea</i> L., karpotasis ožekšnis – <i>Euonymus verrucosa</i> Scop., paprastasis putinas – <i>Viburnum opulus</i> L., paprastasis sausmedis – <i>Lonicera xylosteum</i> L., raudonoji sedula – <i>Cornus sanguinea</i> L., juodasis serbentas – <i>Ribes nigrum</i> L., raudonasis serbentas – <i>Ribes rubrum</i> L., kalninis serbentas – <i>Ribes alpinum</i> L., dygioji slyva <i>Prunus spinosa</i> L., paprastoji vyšnia – <i>Cerasus vulgaris</i> Mill)	EUR/1000 sodmenų	500	400	200
kalninė guoba – <i>Ulmus glabra</i> Huds. paprastasis skirpstas – <i>Ulmus minor</i> Mill., paprastasis skroblas – <i>Carpinus betulus</i> L., dygioji šunobelė – <i>Rhamnus catharticus</i> L., paprastasis šermukšnis – <i>Sorbus aucuparia</i> L., paprastoji vinkšna – <i>Ulmus laevis</i> Pall., paprastasis lazdynas – <i>Corylus avellana</i> L.	EUR/1000 sodmenų	1100	400	440
6. Kitų želdinių sudėtyje esančių spygliuočių sodmenų išlaidos:				
paprastasis kadagys – <i>Juniperus communis</i> L.	EUR/1000 sodmenų	500	400	200
7. Greitai augančios rūšys:				
drebulė – <i>Populus tremula</i> L.	EUR/1000 sodmenų	43	10 000	430
gluosnis, karklas – <i>Salix</i> L.	EUR/1000 sodinukų	43	20 000	860
8. Sėklos:				
pušies	EUR/1kg	270	0,5	135
eglės	EUR/1kg	200	0,5	100
gilės	EUR/1kg	2	60	120
9. Spygliuočių sodinimo išlaidos	EUR/1000 sodinukų	30	4500	135
10. Lapuočių sodinimo išlaidos	EUR/1000 sodinukų	40	3900	156
11. Sodmenų transportavimas**	EUR/1km	0,65	300	195
12. Spygliuočių sėklų sėjimas (rankomis)	EUR/1kg	50	0,5	25
13. Gilių sėjimas (rankomis)	EUR/1kg	1,5	60	90

** Maksimalus kompensuojamas transportavimo atstumas yra 300 km.

**Kaimo plėtros
2004-2006 metų
plano priemonė**

**Žemės ūkio
paskirties žemės
apželdinimas mišku**

**Paprastųjų pajamų
kompensavimo
išmoka**

PRARASTŲJŲ PAJAMŲ KOMPENSAVIMO IŠMOKA

■ „Ūkininkams ir asociacijoms“:

	Didelio nepalankumo vietovės	Mažo nepalankumo vietovės	Palankios vietovės
EUR/ha per metus	72,40	91,23	147,7

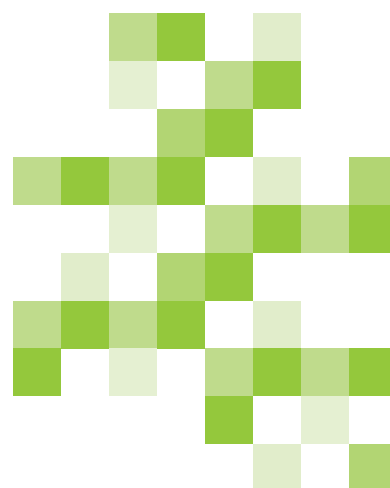
■ „Kitiems“ privatiems ar juridiniams asmenims:

	Didelio nepalankumo vietovės	Mažo nepalankumo vietovės	Palankios vietovės
EUR/ha per metus	18,10	22,80	36,92

**Kaimo plėtros
2004-2006 metų
plano priemonė**

Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku

**Paramos
apskaičiavimo
metodika**

PARAMOS APSKAIČIAVIMO METODIKA

Parama apskaičiuojama neviršijant 4 priedo lentelėse nustatytų maksimalių dydžių.

■ 1. MIŠKO ĮVEISIMO IŠMOKA (M) APSKAIČIUOJAMA PAGAL FORMULĘ:

$$M = A + S + D + T + F.$$

Čia: A – faktinės miško želdinimo projekto parengimo išlaidos; S – faktinės dirvos paruošimo išlaidos; D – faktinės sodmenų / sėklų įsigijimo išlaidos; T – faktinės sodmenų transportavimo išlaidos; F – faktinės sodmenų / sėklų sodinimo / sėjimo išlaidos.

■ 2. ĮVEISTO MIŠKO PRIEŽIŪROS IR APSAUGOS IŠMOKA (P) APSKAIČIUOJAMA PAGAL FORMULĘ:

$$P = G + H + J + V + L + C.$$

Čia: G – faktinės sodmenų / sėklų įsigijimo išlaidos miško želdiniams papildyti; H – faktinės sodmenų / sėklų sodinimo / sėjimo išlaidos miško želdiniams papildyti; J – faktinės želdinių apsaugos nuo žvėrių ir pelinių graužikų išlaidos (tvoros, repelentai, individualios apsaugos priemonės, spąstai, jaukai, įrenginiai plėšriesiems paukščiams privilioti); V – faktinės piktžolių, nepageidaujamų medžių ir krūmų, stelbiančių pasodintus medelius, sunaikinimo mechaniniu būdu išlaidos; L – faktinės želdinių apsaugos nuo ligų ir kenkėjų, gaisrų, mechaninių pakenkimų išlaidos; C – faktinės priešgaisrinių juostų įrengimo išlaidos.

■ 3. PRARASTŪJŲ PAJAMŲ KOMPENSAVIMO IŠMOKA (K).

$$K = B \cdot H.$$

Čia: B – metinė prarastųjų pajamų kompensavimo išmoka; H – hektarų skaičius.

KAI PAREIŠKĖJAS KONKREČIUS DARBUS ATLIEKA PATS:

■ 1. MIŠKO ĮVEISIMO IŠMOKA (M).

$$M = A_p + S_p + D + T_p + F_p.$$

Čia: A_p – 60 proc. maksimalių miško želdinimo projekto parengimo išlaidų; S_p – 60 proc. maksimalių dirvos paruošimo išlaidų; D – faktinės sodmenų / sėklų įsigijimo išlaidos; T_p – 60 proc. maksimalių sodmenų transportavimo išlaidų; F_p – 60 proc. maksimalių sodmenų / sėklų sodinimo / sėjimo išlaidų.

■ 2. ĮVEISTO MIŠKO PRIEŽIŪROS IR APSAUGOS IŠMOKA (PP).

$$P_p = G_p + H_p + J_p + I_p + V_p + L_p + C_p.$$

Čia: G_p – faktinės sodmenų / sėklų įsigijimo išlaidos miško želdiniams papildyti; H_p – 60 proc. maksimalių sodmenų / sėklų sodinimo / sėjimo išlaidų miško želdiniams papildyti; J_p – faktinės želdinių apsaugos priemonių nuo žvėrių ir pelinių graužikų įsigijimo išlaidos; V_p – 60 proc. maksimalių išlaidų, skirtų piktžolėms, nepageidaujamiems medžiams ir krūmams, stelbiantiems pasodintus medelius, sunaikinti mechaniniu būdu; L_p

– 60 proc. sąmatoje nurodytų išlaidų želdinių apsaugai nuo ligų ir kenkėjų, gaisrų, mechaninių pakenkimų; Cp – 60 proc. maksimalių išlaidų priešgaisrinėms juostoms įrengti; Ip – 60 proc. maksimalių darbo išlaidų želdinių apsaugai nuo žvėrių ir pelinių graužikų apskaičiuojama pagal formulę:

$$I_p = (Z - J_p) \cdot 0,6.$$

Čia: Z – maksimali nustatyta išmoka už želdinių apsaugą nuo žvėrių; Jp – faktinės želdinių apsaugos priemonių, nuo žvėrių ir pelinių graužikų, įsigijimo išlaidos.

■ **3. PRARASTŪJŲ PAJAMŲ KOMPENSAVIMO IŠMOKA (K):**

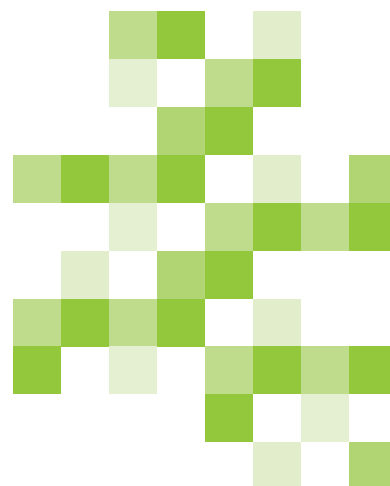
$$K = B \cdot H.$$

Čia: B – metinė prarastųjų pajamų kompensavimo išmoka; H – hektarų skaičius.

**Kaimo plėtros
2004-2006 metų
plano priemonė**

Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku

**Reikalavimai
įveisiant mišką**

MIŠKO ATKŪRIMO IR ĮVEISIMO NUOSTATŲ, PATVIRTINTŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO 2003 M. GRUODŽIO 18 D. ĮSAKYMU NR. 659, SVARBIAUSI REIKALAVIMAI IR REKOMENDACIJOS, KURIAIS TURI VADOVAUTIS PRIVAČIOS ŽEMĖS SAVININKAI, ĮVEISIANT MIŠKĄ BUVUSIOJE ŽEMĖS ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖJE

2. Nuostatai privalomi valstybinių miškų valdytojams ir naudotojams. Privačių miškų savininkams privalomi 7, 19, 37, 53, 81 ir 90 punktai, kiti punktai yra rekomenduotini.

3. Pagrindinės Nuostatų sąvokos:

3.1. **aikštelė** – nedidelis (apie 0,3-0,5 m x 0,3-0,5 m) žemės plotelis, įdirbtas lygiai su žemės paviršiumi sėklų sėjimui arba medelių sodinimui (žemiau jos paviršias – **duobutė**, aukščiau – **kauburėlis**);

3.2. **dirvos riekė** – dirvos sluoksnis, plūgo atpjautas iš šono ir apačios, verstuvo pagalba iškeltas iš vagos, atverstas 180° kampu ir paguldytas šalia vagos ištisinės juostos pavidalu;

3.3. **juosta** – dviverstuviais, dviejų arba daugiau korpusų plūgais suartas ar kitais padargais įdirbtas, 0,5 – 2 m dirvos ruožas;

3.4. **miško kenkėjai** – organizmai (mikroorganizmai, bestuburiai arba stuburiniai gyvūnai), kenkiantys miško medžiams, mažinantys jų prieaugį, bloginantys jų kokybę bei sukeliantys nuostolius;

3.5. **medynų ir krūmynų pertvarkymas (rekonstrukcija)** – medynų ir krūmynų pertvarkymas į vertingesnius norimos paskirties ir rūšinės sudėties miško želdinius arba žėlinius kertant ir želdinant;

3.6. **miško atkūrimas** – miško žėlimas ir (arba) želdinimas sklypuose, kuriose prieš tai miškas augo;

3.7. **miško veisimas** – miško želdinimas sklypuose, kuriose prieš tai miškas neaugo;

3.8. **miško želdiniai** – žmogaus pasodinti arba pasėti miško medžiai ir krūmai, atkuriant arba įveisiant mišką (mišriu miško atkūrimo ir įveisimo būdu atkurtas arba įveistas miškas priskiriamas želdiniams, kai želdinti medeliai arba krūmai sudaro 50 % ir daugiau Nuostatuose nustatyto jų skaičiaus);

3.9. **miško želdinimas** – miško medžių ir krūmų sėklų sėjimas arba miško sodmenų sodinimas įveisiant arba atkuriant mišką;

3.10. **miško želdinių ir žėlinių papildymas** – tikslinių medžių rūšių sodinimas į išretėjusius miško želdinius arba nepakankamai atžėlusius miško žėlinius iki Nuostatuose nustatyto jų tankumo;

3.11. **miško žėlimas** – miško atsikūrimas arba įsiveisimas be žmogaus pagalbos arba taikant miško žėlimą skatinančias priemones;

3.12. **miško žėlimo skatinimas** – palankių sąlygų miško žėlimui sudarymas, taikant specialias ūkines priemones;

3.13. **miško žėliniai** – sužėlę miško medžiai ir krūmai, atsikuriant miškui arba apželiant mišku žemėms, kuriose prieš tai miško nebuvo (žėliniams priskiriamas miškas, kai savaiminukai sudaro daugiau kaip 50 % Nuostatuose nustatyto medelių skaičiaus);

3.14. **plantaciniai želdiniai** – specialios paskirties monoželdiniai;

3.15. **priedangos medžiai** – vykdant neplynus pagrindinius kirtimus sklype palikti geriausi, tolygiai išsidėstę tikslinių medžių rūšių medžiai, siekiant miško atžėlimo ir sudarant palankias sąlygas savaiminukams augti;

3.16. **sėkliniai medžiai** – atrinkti pagal selekcinius požymius medžiai, skirti sėklų reprodukcijai, siekiant užtikrinti medynų atžėlimą;

3.17. **sėkliniai metai** – medžių gausaus derėjimo metai (kai gausiai dera daugiau kaip 70 % medyno medžių);

3.18. **sodmenų tipas** – sodmenų grupė pagal auginimo ir šaknų sistemų formavimo ypatumus (sodmenys su laisva, uždara, pakirsta šaknų sistema ir kt.);

3.19. **vaga** – po dirvos riekės išvertimo likęs juostos pavidalo dirvos įdubimas;

3.20. **volas** – ištisinės juostos pavidalo pakilimas, suformuotas permaišant viršutinius dirvos sluoksnius;

3.21. **želdavietė** – sklypas, skirtas miškui želdinti;

3.22. **želvietė** – sklypas, skirtas miškui želti.

7. Miško savininkai, valdytojai ir naudotojai privalo laiku ir tinkamai atkurti mišką, miško želdinius ir žėlinius prižiūrėti ir saugoti nuo gaisrų, kenkėjų, ligų ir kitų neigiamų veiksnių.

■ MIŠKO ATKŪRIMO IR ĮVEISIMO BŪDAI

8. Yra tokie miško atkūrimo ir įveisimo būdai:

- 8.1. miško žėlimas (taikant žėlimą skatinančias priemones arba jų netaikant);
- 8.2. miško žėldinimas;
- 8.3. mišrus - aukščiau išvardintų būdų derinys.

■ MIŠKO ŽELDINIMO METODAI IR ŽELDAVIETIŲ PARINKIMO TVARKA

16. Miškas žėldinamas dviem metodais:

- 16.1. sėjant miško medžių bei krūmų sėklas;
- 16.2. sodinant sodmenis.

■ ŽELDAVIETIŠ PARUOŠIMAS

18. Paruošiant sklypą miškui žėldinti, apmatuojama žėldavietė ir, jei reikia, atliekami šie darbai:

- 18.1. nuleidžiamas paviršinys vanduo;
- 18.2. pašalinami nepageidaujami medžiai ir krūmai, jų atžalos ir ataugos;
- 18.3. taikomos kituose teisės aktuose numatytos priemonės miško kenkėjų ir grybinių ligų žėdinams slopinti;
- 18.4. įrengiamos priešgaisrinės juostos arba barjerai.

■ DIRVOS RUOŠIMAS MIŠKO ŽELDINIAMS

19. Dirvos miško žėdinams ruošimo tikslas – sumažinti konkuruojančios augmenijos įtaką miško žėdinams ir pagerinti dirvos drėgmės režimą ir jos struktūrą. Dirva ruošama minimaliai pažeidžiant ekosistemas, laikantis 4 priedo reikalavimų. Dirva ruošama antroje vasaros pusėje arba rudenį. Sausose augavietėse dirva gali būti ruošama pavasarį prieš miško sodinimą.

20. Dirva ruošama ištisai arba iš dalies. Ištisai dirva ruošama šiais būdais: ariant, frezuojant, kultivuojant, lėkščiuojant visą žėldavietę arba žėlvię. Iš dalies dirva ruošama šiais būdais: išariant vagas ar juostas, padarant aikšteles, duobutes, kauburėlius, supurenant dirvožemį volais.

21. Dirvos ruošimo būdas parenkamas atsižvelgiant į augavietės tipą, žėldavietės būklę ir kilmę. Nusausintose žėldavietėse ir žėlvięse dirvos ruošimo būdas parenkamas atsižvelgiant į susiformavusias ar besiformuojančias augavietės sąlygas.

22. Ruošiant dirvą riekėmis, jos turi būti apverstos 180° kampu ir prigludusios prie dirvos paviršiaus. Vagų pertrūkiai neturi viršyti 20 % bendro jų ilgio. Šlaituose vagos, riekės, juostos orientuojamos horizontalių kryptimi. Laikiniai užmirkstančiose augavietėse vagos ariamos nuolydžio kryptimi ir, esant galimybei, įvedamos į nusausinimo tinklą. Esant reikalui, ariamos specialios drenavimo vagos.

23. Ruošiant dirvą riekėmis arba kauburėliais mineralinių dirvožemių žėldavietėse, žemės dirbimo gylis parenkamas toks, kad į riekės ar kauburėlio paviršių patektų iki 10 cm storio jaurinio ar iliuvinio dirvožemio sluoksnio, o ruošiant dirvą durpiniuose dirvožemiuose, žemės dirbimo gylis pasirenkamas toks, kad į riekės arba kauburėlio paviršių patektų iki 10 cm storio mineralinio dirvožemio sluoksnis.

24. Ruošiant dirvą ištisai, arimo gylis turi būti ne mažesnis nei sodmenų šaknų ilgis.

25. Dirva žėlimui skatinti ruošama prieš sėklų byrėjimą, ažuolo žėlimui – gilėms byrant arba išbyrėjus. Turi būti įdirbta ne mažiau 20 % ploto, kuriame taikomos žėlimą skatinančios priemonės.

26. Užmirkusiose augavietėse dirva miško žėldinimui ruošama tik ją nusausinus.

27. Rekreacinės paskirties teritorijose dirva ruošama lygiai su bendru jos paviršiumi, užmirkstančiose augavietėse prieš ruošimą dirva nusausinama. Kai nėra galimybės nusausinti, formuojami minimalaus aukščio kauburėliai arba volai.

28. Ruošiant dirvą miško žėdinams žemės ūkiui naudotuose plotuose, suplūktose dirvose atliekamas gilusis podirvio purenimas (40-60 cm).

29. Konkuruojančios augmenijos naikinimas cheminėmis priemonėmis, paruošiant sklypą miškui želdinti, gali būti taikomas kaip papildoma priemonė, ruošiant dirvą mechaniniu būdu.

■ ŽELDINIŲ RŪŠINĖ SUDĖTIS, TANKUMAS IR IŠDĖSTYMAS

30. Miško želdinių sodinimo (sėjimo) tankumas ir išdėstymas priklauso nuo medžių rūšių biologinių savybių, augavietės sąlygų, želdinių tikslinės paskirties, sodmenų tipo, parametrų ir mišrinimo ypatumų. Nustatant želdinių pradinį tankumą, atsižvelgiama į esamą ir galintį atsirasti ir išlikti tikslinių medžių rūšių gyvybingų savaiminukų skaičių bei jų išsidėstymo pobūdį.

35. Vėjavartoms palankiose vietose sodinami mišrūs želdiniai, o taip pat – priešvėjinės juostos iš vėjui atsparių medžių rūšių. Želdinių tankumas juostose turi mažėti palaukės kryptimi ir pamiškėje turi būti perpus mažesnis, negu medynuose.

36. Priešgaisrinės juostos veisiamos laikantis teisės aktų nustatytų reikalavimų.

■ MIŠKO SODINIMAS IR SĖJIMAS

37. Miško dauginamoji medžiaga, naudojama miškams atkurti ir įveisti, turi atitikti teisės aktų reikalavimus.

38. Sodmenų matmenys ir tipas parenkami atsižvelgiant į želdinamo sklypo dirvožemio, fitocenotines ir antropogenines sąlygas.

39. Pirmenybė teikiama pavasariniam sodinimui ir sėjimui. Sodinama iki sodmenų pumpurų sprogo pradžios. Naudojant sodmenis su apribota šaknų sistema, sodinti galima ir vėliau. Rudenį spygliuočiai sodinami susiformavus pumpurams ir sumedėjus stiebeliams, bet šaknims dar augant, o lapuočiai – tik pradėjus kristi lapams.

40. Sodmenys sodinami tokiu pat gyliu, koku jie prieš tai augo medelyne. Puriose ir sausose dirvose galima sodinti 2 cm giliau. Vienmečiai pušies sėjinukai sodinami iki pirmųjų spyglių.

41. Sodinimo ir sėjimo technologija, įrankiai ir mechanizmai pasirenkami, atsižvelgiant į medžių rūšis, sėklų ir sodmenų parametrus, augavietės sąlygas ir dirvos paruošimo būdą.

■ MIŠKO ŽĖLIMAS IR MIŠKO ŽĖLIMO SKATINIMAS

42. Miško žėlimas gali vykti be žmogaus pagalbos arba taikant žėlimą skatinančias priemones. Svarbesnės miško žėlimą skatinančios priemonės yra:

42.3. esamo tikslinių medžių rūšių pomiškio išsaugojimas;

42.4. trako, neperspektyvaus pomiškio iškirtimas ir konkuruojančios žolinės augalijos dalinis pašalinimas;

42.5. miško paklotės dalinis pašalinimas arba dirvos paviršiaus purenimas;

42.6. sėklinių ir priedangos medžių palikimas;

42.7. paviršinio vandens nuleidimas;

42.8. kitos priemonės (aptvėrimas, nusausinimas, kalkinimas, trėšimas ir kt.).

■ MIŠKO VEISIMAS

52. Miško želdiniai turi atitikti teritorijos, kurioje yra veisiamas miškas, funkcinę paskirtį.

53. Želdinių sudėtyje turi būti ne mažiau kaip 20 % lapuočių medžių arba krūmų rūšių. Lapuočių želdinių tankumas turi atitikti 5 priedo reikalavimus, išskyrus spygliuočių, kurių tankumas gali būti 20 % mažesnis nei nurodyta šiame priede, taip pat laikytis kitų miško želdinimo ir žėlimo skatinimo žemės ūkio paskirties žemėje rekomendacijų.

54. Eroduojamose žemėse apželdinami žemės ūkiui netinkami, statesni kaip 10⁰ šlaitai lengvos mechaninės sudėties dirvožemiuose, statesni kaip 15⁰ šlaitai sunkios mechaninės sudėties dirvožemiuose bei upių, ežerų ir kitų vandens telkinių šlaitai, kuriuose pasireiškia paviršinė (nuplovimas, nupustymas) ir vertikalioji (išgraužas, griovos, abraduojami krantai) erozija arba reikia apsaugoti vandenį nuo teršalų. Nuplaunamos, nupustomos žemės, priklausomai nuo dirvožemio ir kitų aplinkos sąlygų (šlaitų nuolydžio, ekspozicijos, koncentruoto

paviršinio vandens nuotėkio vietų išsidėstymo), apželdomos greitai augančiomis, turinčiomis tankią mišrią arba gilią šaknų sistemą medžių ir tankią paviršinę šaknų sistemą – krūmų rūšimis. Veisiami želdiniai turi būti mišrūs, siekiant, kad susiformuotų daugiaardžiai medynai. Vertikalios erozijos veikiamose žemėse veisiamos gilią šaknų sistemą turinčios medžių ir tankią šaknų sistemą turinčios krūmų rūšys, plintančios šaknų atžalomis. Eroduojamos žemės, priklausomai nuo aplinkos sąlygų ir teritorijos funkcinės paskirties, gali būti apželdinamos ištisai, juostomis ir grupėmis.

55. Išeksplatuoti durpynai ir kitų iškasenų karjerai, kuriuose įveisiamas miškas, rekultivuojami, o saugomose teritorijose – gali būti ir renatūralizuojami.

■ PLANTACINIŲ ŽELDINIŲ VEISIMAS

72. Plantaciniai želdiniai veisiami pagal intensyvias technologijas, siekiant sparčiai išauginti prekinę medieną ar gauti kitokią produkciją. Pagal paskirtį jie skirstomi į plantacinius želdinius medienai auginti ir specialios paskirties – nemedieninei produkcijai gauti.

73. Plantaciniai želdiniai pagal apyvartos trukmę yra: 73.1. labai trumpos apyvartos (1-15 m.) želdiniai (energetinės plantacijos kurui, plantacijos medienos masei, perdirbimui ir pynimo bei rauginei žaliavai gauti);

73.2. vidutiniškai trumpos apyvartos (15-30 m.) želdiniai (smulkiai ir vidutinio stambumo medienai – popiermedžiams ir pjautinei produkcijai gauti);

73.3. sutrumpintos apyvartos (30-50 m.) želdiniai (vidutinio stambumo ir stambiai medienai – popiermedžiams ir pjautinei produkcijai gauti);

73.4. normalios apyvartos (50-100 m.) stambiai medienai (pjautinei produkcijai, faniermedžiams gauti).

74. Labai trumpos apyvartos želdiniuose auginami gluosniai (karklai), tuopos, beržai, alksniai ir kt., trumpos – greitai augantys lapuočiai (tuopos, beržai, alksniai ir kt.), sutrumpintos apyvartos – greitai jauname amžiuje augantys spygliuočiai (eglės, pušys, maumedžiai, pocūgės ir kt.).

75. Plantacijos nemedieninei produkcijai gauti yra:

75.1. miško sėklinės plantacijos;

75.2. maistinių ir vaistinių medžių bei krūmų;

75.3. techninės žaliavos;

75.4. kalėdinių medelių;

75.5. pašarinės - žvėrimis ir paukščiams.

76. Svarbesni trumpos apyvartos želdinių veisimo technologijos ypatumai yra:

76.1. tinkamų, pakankamai derlingų dirvožemių želdaviečių parinkimas;

76.2. želdavietės pagerinimas;

76.3. efektyvus (racionalus, kokybiškas) dirvos įdirbimas;

76.4. geros kokybės, selekcinų sodmenų, gyvašakių naudojimas;

76.5. optimalus želdinių tankumas ir išdėstymas;

76.6. intensyvi želdinių priežiūra (dirvos purenimas, piktžolių naikinimas, tręšimas ir kt.);

76.7. želdinių apsauga nuo žvėrių, vabzdžių, grybinių ligų pakenkimo, gaisrų, teršalų ir kt.

77. Plantacinius želdinius rekomenduotina veisti ūkinės paskirties miškuose ir žemės ūkiui naudotose žemėse.

■ MIŠKO ŽELDIRIMAS REKREACINĖS PASKIRTIES TERITORIJOSE

78. Miško želdinimo būdus ir technologiją rekreaciniuose miškuose nulemia poilsavimo intensyvumas, vyraujančios poilsio rūšys ir aplinkos sąlygos. Miško parkuose, poilsiavietėse prie intensyviai lankomų objektų želdiniai turėtų būti veisiami vadovaujantis patvirtintais teritorijų planavimo dokumentais ir kitais projektais. Kituose rekreacinės paskirties miškuose želdinama, sudarant Miško želdinimo ir žėlimo projektus, tik sodinimo (sėjimo) vietos išdėstomos ne eilėmis, o padrikai, grupėmis ar lizdais, atsižvelgiant į teritorijos naudojimą, kraštovaizdžio pobūdį ir jo estetinę vertę. Sukuriama artima natūraliems miškams atvirų, pusiau atvirų ir uždarų miško vietovaizdžių mozaika.

80. Dirva rekreaciniams želdiniams įdirbama aikštelėmis, o sodinant stambesniais sodmenimis, neruošiama. Labai suplūkti dirvožemiai purenami apie 30 cm gyliu. Reikia vengti įvairių mikropakilimų ir įdubimų formavimo. Gausiai lankomi sklypai aptveriami.

■ MIŠKO ŽELDINIŲ IR ŽĖLINIŲ PAPILDYMAS, PRIEŽIŪRA IR APSAUGA

81. Želdiniai papildomi kitų metų pavasarį arba tų pačių metų rudenį, remiantis rudeninės apskaitos (inventorizacijos) duomenimis, jeigu prigijimas yra 26-85 % ir nėra tikslinių medžių rūšių perspektyvių savaiminukų arba jų kiekis kartu su pasodintais sudaro mažiau negu 85 % reikalingo želdinių tankumo. Želdiniai papildomi antrais ir trečiais, žėliniai – ketvirtais metais, jeigu išlikusių pasodintų medelių skaičius su perspektyviais tikslinių medžių rūšių savaiminukais sudaro mažiau negu 80 % reikalingo želdinių tankumo. Želdiniai ir žėliniai taip pat papildomi, kai bendras jų prigijimas ar išlikimas yra didesnis už nurodytą, bet žuvę sodinukai arba savaiminukai sklype yra pasiskirstę ne tolygiai, bet vienoje ar keliose sklypo vietose yra ištiesai žuvę.

82. Želdinių ir žėlinių priežiūra apima tokius darbus:

82.1. nupustytų, nuplautų, užneštų, iškilnotų šalčio medelių pataisymas (užpilant žemėmis, atkasant ir kt.);

82.2. stelbiančios žolinės augmenijos pašalinimas, purenant dirvą, ravint, šienaujant, apmindant sausą žolę rudenį, purškiant herbicidais aplink pasodintus medelius, medelių eilėse arba ištiesai;

82.3. stelbiančios sumedėjusios augmenijos naikinimą, ją iškertant arba dalinai purškiant arboricidais (minkštųjų lapuočių želdiniuose – iki 5 metų, spygliuočių ir kietųjų lapuočių – iki 7 metų);

82.4. sausavimo sistemos veikimo patikrinimą ir susidariusių kamščių vagose ir grioveluose pašalinimą pavasarį užmirkstančiose augavietėse keletą metų po želdinių pasodinimo;

82.5. paviršinio vandens nuleidimą.

83. Želdinių ir žėlinių apsauga apima tokius darbus:

83.1. apsaugą nuo entomokenkėjų ir grybinių ligų, naudojant biologines ir chemines jų naikinimo priemones;

83.2. apsaugą nuo pelnių graužikų (naudojant mechanines priemones, jaukus, nuodingas chemines medžiagas, priviliojant plėšriuosius paukščius ir kt.), žvėrių (aptveriant tvoromis, apsaugant individualiai, naudojant repelentus ir kt.), mechaninių pakenkimų, gaisrų ir kt.

■ MIŠKO ŽELDINIMO IR ŽĖLIMO DOKUMENTAI

86. Privačiuose miškuose miškas atkuriamas pagal miškotvarkos projektą, įveisiamas – pagal Miško želdinimo projektą.

88. Taikant mišrų miško atkūrimo arba įveisimo būdą, kai miškas atželia arba želdomas ploteliais, Miško želdinimo ir žėlimo projekte turi būti atskirai nurodytas numatomas apsodinti bei paliktas želti plotas. Taip pat projekto brėžinyje schematiškai turi būti pažymėtos aikštės, žėlinių arba želdinių ploteliai ir kiti intarpai, kurių plotas sklype 0,1 ha ir didesnis, užrašant apytikslį jų plotą ir tikslinę medžių rūšį (jei reikia).

■ BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

90. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę Nuostatų reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

■ DIRVOS RUOŠIMO BŪDAI PAGAL AUGAVIEČIŲ TIPUS

Augavietės arba gruntų charakteristika	Dirvos ruošimo būdas
<i>Kirtavietės, degavietės, aikštės ir plotai, naudoti žemės ūkiui</i>	
Šae, Ša, Šb, Šc, Šd	Aikštelėmis, supurenant paviršinius dirvožemio horizontus
Šc, Šd	Duobutėmis
Nae, Na, Nb	Vagomis
	Aikštelėmis, supurenant paviršinius dirvožemio horizontus
	Juostomis iš dviejų rieklių, antrąją riekę verčiant į pirmosios vagą
	<i>Juostomis, miško paklotę permaišant su viršutiniais mineraliniais dirvožemio horizontais</i>
Ncl, Ncp, Ndl, Ndp, N , Nfp	Aikštelėmis, supurenant paviršinius dirvožemio horizontus
	Juostomis iš dviejų rieklių, antrąją riekę verčiant į pirmosios vagą
	<i>Juostomis arba volais, miško paklotę permaišant su viršutiniais mineraliniais dirvožemio horizontais</i>
	Vagomis*
Ncs, Nds, Nfs	<i>Aikštelėmis, supurenant paviršinius dirvožemio horizontus</i>
	Juostomis iš dviejų rieklių, antrąją riekę verčiant į pirmosios vagą
	<i>Juostomis arba volais, miško paklotę permaišant su viršutiniais mineraliniais dirvožemio horizontais</i>
Lb, Lc, Ld, Lf	Kauburėliais
	<i>Volais, miško paklotę permaišant su viršutiniais mineraliniais dirvožemio horizontais</i>
	Riekėmis
Ua, Ub, Uc, Uf, Pa, Pb, Pc, Pd	Dirva miško želdiniams ruošama tik nusauginus
Ua ⁿ , Ub ⁿ , Uc ⁿ , Ud ⁿ , Uf ⁿ , Pa ⁿ , Pb ⁿ , Pc ⁿ , Pd ⁿ	Dirvos ruošimo būdas pasirenkamas pagal besiformuojančias ar jau susiformavusias augavietės sąlygas
Išeksplatuoti karjerai	
Normalaus drėgnumo smėliai, priemoliai ir moliai	Ištisinis arimas
Normalaus drėgnumo žvyrai	Dirvos arimas juostomis
	Lėkščiavimas juostomis
Laikiniai užmirkstantys žvyrai	Riekėmis
	Kauburėliais
Laikiniai užmirkstantys smėliai, priemoliai ir moliai	Ištisinis arimas
	Po ištisinio arimo ruošama riekėmis
	Kauburėliais
Išeksplatuoti durpynai	
Normalaus drėgnumo įvairaus storio durpės sluoksnis, ploteliais – mineralinis gruntas	Ištisinis arimas
Laikiniai užmirkstantis įvairaus storio durpės sluoksnis, ploteliais – mineraliniai gruntai	Riekėmis*
	Kauburėliais

Pastabos: 1. *Ši dirvos ruošimo būdą galima taikyti tik gerai drenuotose kirtavietėse ir degavietėse, kur sekliose vagose įveisus želdinius, negresia jų išmirkimas.

2. *Petit* spausdinti tie dirvos ruošimo būdai, kurie tinka ne tik miško želdinimui, bet ir žėlimui. Skatinti.

■ ŽELDINIŲ PRADINIO TANKUMO ŪKINIUOSE (IV GR.) MIŠKUOSE NORMATYVAI

Medžio rūšis	Tankumas, tūkst. vnt./ha	
	geras	patenkinamas
P (Nae, Na augavietėse)	>7	6-7
P (kitose augavietėse)	>5	4-5
E	>3(<0,5 m) >2.5(>0,5 m)	2,2-2,5 (>0,5 m) >2,5 (< 0,5 m)
M	>1,5	1-1,5
Ą	>4 (sėjiniukais) >3 (sodinukais) >10 (sėjant)	3 – 4 (sėjiniukais) 2 – 3 (sodinukais) < 10 (sėjant)
U	>4	3 – 4
J	>3	2,5 – 3
B	>4	3 – 4
L	>3	2,5 – 3
K	>4	3 – 4

Pastabos:

1. Atkuriant mišką, laikytis pradinio želdinių tankumo normatyvų, nurodytų šio priedo grafoje „geras“.
2. Želdinant nurodytu tankumu, užtikrinti želdinių apsaugą.
3. Mišrių želdinių, kurių sudėtyje yra kelios medžių rūšys, tankumas nustatomas atsižvelgiant į kiekvienos medžių rūšies kiekį procentais želdinių sudėtyje.

Kaimo plėtros 2004-2006 metų plano priemonė
„Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“

Paruošė Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija
Spausdino UAB „Lodvila“
Vilnius, 2004 m.